

Biuletyn

informacyjny

4-5/2020

Tarcza antykryzysowa dla rolnictwa

Najważniejsze rozwiązania

Nowe wyzwania

dla sektora rolno-spożywczego i rozwoju obszarów
wiejskich wynikające z epidemii COVID-19

Targowiska i bazy

Zalecenia GIS

Wydłużone terminy naborów

z PROW 2014-2020

Czas na patriotyzm konsumencki!

Pomagajmy sobie wzajemnie

Wychodząc naprzeciw zwiększonym potrzebom w zakresie poszukiwania partnerów handlowych – dostawców lub odbiorców produktów rolnych i żywnościowych – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi utworzyło nowe zakładki na swojej stronie internetowej.

Możliwości eksportowe

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/mozliwosci-eksportowe>

W tym miejscu, na podstawie sygnałów z naszych ambasad, informujemy o nowych możliwościach eksportu polskich produktów rolno-spożywczych na rynki zagraniczne. Podajemy również dane kontaktowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje.

Polska oferta eksportowa produktów rolno-spożywczych

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/polska-oferta-eksportowa-produktow-rolno-spozywczych>

<https://www.gov.pl/web/agriculture/polish-export-offer-in-agri-food-products>

Możliwości współpracy

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/mozliwosci-wspolpracy>

Jest to miejsce wymiany informacji dla branży rolno-spożywczej o wolnych mocach przerobowych, składowych czy też potrzebach podjęcia współpracy w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego.

W numerze:

MRiRW

Tarcza anty kryzysowa dla rolnictwa	4
Najważniejsze rozwiązania	
Nowe wyzwania	14
dla sektora rolno-spożywczego i rozwoju obszarów wiejskich wynikające z epidemii COVID-19	
Żywność a koronawirus	16
Nie zamykajmy targowisk i bazarów	16
Apel ministra rolnictwa do samorządów	
Targowiska i bazy	17
Zalecenia GIS	
Płatności obszarowe	20
Nadzwyczajne działania w związku z pandemią	
Działania w celu wsparcia producentów rolnych	21
Pomoc na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw	24
Gwarancje spłaty kredytów	25
dla rolników i przedsiębiorców prowadzących działalność przetwórczą	
Jak chronić owady zapylające stosując środki ochrony roślin	26
Kompendium wiedzy	
Małe rzeźnie rolnicze	29
To warto wiedzieć	
Ubój – zmiana wymagań	30
Zasady odstępowania od badań laboratoryjnych w kierunku ASF	31

ARiMR

Dopłaty 2020	32
Nowy termin składania oświadczeń	
Wydłużone terminy naborów	33
z PROW 2014-2020	
Można ubiegać się o odroczenie terminu spłaty zadłużenia	34
Agencja nie dopuściła do zmarnowania 360 ton żywności	35
Korzyści z cyfryzacji	35

KOWR

Czas na patriotyzm konsumencki!	37
---------------------------------	----

KRUS

KRUS w czasie walki z koronawirusem	39
-------------------------------------	----

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zdaniem ministra

Jan Krzysztof Ardąnowski, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Przyroda żyje własnym rytmem. Według większości osób nastała najpiękniejsza pora roku – wiosna. Jednak tegoroczna jest dla nas zupełnie inna od wszystkich. Musimy przyzwyczaić się żyć z koronawirusem. Nie skończy się to najprawdopodobniej za miesiąc czy dwa, ale potrwa dużo dłużej. Tymczasem przyroda budzi się do życia i niezbędne są prace na polach. Nie możemy dopuścić do tego, aby do obecnych kłopotów doszły jeszcze braki w żywności. Mamy to szczęście, że potencjał produkcyjny polskiego rolnictwa jest bardzo duży. Od lat więcej produkujemy niż jesteśmy w stanie spożyć na rynku wewnętrznym. Mamy też zapasy. W skrajnej sytuacji będziemy zmniejszać eksport.

Łagodna, bezśnieżna zima i długotrwały brak opadów są jednak znaczącym zagrożeniem dla wysokości naszych tegorocznych plonów. Z jednej strony zwiększony został areał zasiewów zbóż ozimych, które lepiej znoszą braki zasobów wodnych, ale z drugiej strony mamy trwający brak opadów, co będzie ze szkodą dla zbóż jarych. Tak naprawdę sytuacja wyjaśni się w maju. To opady majowe lub ich brak dadzą odpowiedź, czy to będzie kolejny, bardzo suchy rok z dużymi stratami w rolnictwie czy też nie. Ostatnie opady trochę sytuację poprawiły.

Po raz kolejny apeluję o zwrócenie szczególnej uwagi na możliwości zatrzymania wody w gospodarstwach. Dotychczasowe zainteresowanie rolników możliwościami dofinansowania tego typu działań jest niewielkie – 1000 osób jak dotąd wyraziło zainteresowanie tego rodzaju inwestycjami. Przeznaczaliśmy na to działanie 100 mln euro. To nie jest mała kwota, a może pomóc wielu gospodarstwom ograniczyć skutki suszy.

Rozpoczęły się już przetargi prowadzone przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej na 600 inwestycji retencyjnych – budowę jazów, śluz, tam i małych zbiorników na rzekach, czy też polegające na podpiętrzaniu jezior.

Natomiast w ciągu najbliższych siedmiu lat będzie realizowany Narodowy Program Retencji, w ramach którego powstaną duże zbiorniki retencyjne, aby zwiększyć zdolności retencji z obecnych 6,5 proc. do 30 proc.

Za zasoby wodne jesteśmy odpowiedzialni wszyscy. Wszyscy bez wyjątku. Każdy z nas może przyczynić się do oszczędzania wody. Nie mówię nawet o oszczędności naszych portfeli, ale bardziej zwracam uwagę na patriotyczną, obywatelską postawę. Możemy przeżyć bez podlewania przydomowych ogródków. Możemy zmniejszyć częstotliwość mycia naszych samochodów. Mamy wiele możliwości oszczędzania wody w każdym gospodarstwie domowym. Być może w skali gospodarstwa

wyduje się nam, że to nie są jakieś duże oszczędności, ale jeżeli policzymy każdą „uratowaną” kroplę wody, będą to już tysiące, setki tysięcy litrów wody.

Przez lata melioracje sprowadzano do jednego działania – odwadniania. Niektórzy też zasypywali naturalne niecki wodne czy małe stawy, aby mieć nieco więcej powierzchni do uprawy. Zapomniano również o „łapaniu” deszczówki, tak kiedyś powszechnym. Polikwidowane były stare urządzenia melioracyjne służące zatrzymywaniu wody, czy młyny wodne, które spełniały szereg pożytecznych funkcji. Czas wrócić do tych rozwiązań, które znali i wykorzystywali nasi przodkowie.

Po raz kolejny apeluję też o właściwe traktowanie gleb. W ich utrzymaniu mają ogromne znaczenie stosowanie poplonów, międzyplonów i płodozmianu. Gleba nie lubi monokultury. Brakuje jej też stosowanych niegdyś powszechnie nasadzeń śródpolnych, które zapobiegały erozji powierzchniowej. Pęd do maksymalizacji produkcji i zysku okazuje się w dłuższej perspektywie środkiem do zagłady.

Obecna sytuacja uświadomiła nam bardzo dobitnie, jak łatwo i szybko wszystko wokół nas może się zmienić. Pokazała też, kto i na co może liczyć. Obnażyła nasze słabości.

Otrzymałem wiele sygnałów od rolników i ich organizacji o ograniczaniu skupu mleka lub obniżaniu ceny za już dostarczone. Dlatego zdecydowałem się na upublicznienie tych podmiotów, które w tym samym czasie sprowadzały surowiec z zagranicy. Nigdy nie twierdziłem, że są to działania bezprawne. Jesteśmy przecież w Unii Europejskiej i mamy swobodny obrót towarów. Nie oznacza to jednak, że rolnicy i konsumenci nie mają prawa wiedzieć, skąd pochodzi produkt. Jeżeli natomiast od lat mówimy o konieczności wyrównania wsparcia rolników w ramach UE, to okazuje się, że ta równość nie jest już taka jednoznaczna.

Wylała się na mnie fala hejtu za tę publikację. Będę jednak konsekwentny i takie informacje będę podawał co kwartał. Zamierzam je rozszerzyć również o sektor mięsny.

Niektórzy eksperci zarzucają mi protekcjonizm. Ja tylko przekazuję informacje, a to, że apeluję o patriotyczne postawy do konsumentów, to kwestia odpowiedzialności za powierzony mi sektor. Zbyt wiele nieuczciwości było w obrocie rolnym. Nie brak było przypadków przepakowywania produktów z zagranicy i wystawiania ich jako polskie. Nie brak było przykładów dyskryminowania polskich rolników i przenoszenia na nich wszelkich kosztów promocji – tzw. opłat półkowych.

Dziś już widać, że zakłócenia w transporcie wpływają na postawy wielkich sklepów. Już inaczej zaczynają podchodzić do rodzimych dostawców. Sytuacja wynikająca z ograniczeń związanych z koronawirusem może też przynieść pozytywne rozwiązania.

Najwyższy czas, aby ucywilizować relacje w ramach całego łańcucha żywnościowego. Musimy wyeliminować mnogość pośredników, cwaniaków żerujących na pracy rolnika i drenujących kieszenie konsumentów. Każdy uczestnik łańcucha żywnościowego powinien mieć uczciwe zyski, sprawiedliwie dzielone wśród jego uczestników.

Zapowiedzi ekspertów nie są zbyt optymistyczne. Możemy mieć do czynienia ze znaczną suszą. Ta oczywiście w sposób naturalny wpłynie na wzrost cen. Nie może być jednak pretekstem do spekulacyjnego wzrostu. Temu będziemy przeciwstawiać się z całą surowością.

To nie rolnik zarabia na suszy, tylko rzesze pośredników. Do brze, że mamy dziś narzędzia do walki z takimi cwaniakami. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów kontroluje i będzie kontrolował ceny. Są możliwości ograniczenia cen. Na pewno nie pozwolimy na spekulacje na rynku żywności. Działania osłonowe prowadzone przez rząd mają za zadanie przede wszystkim ochronę miejsc pracy oraz wspomoczenie najuboższych. Programy socjalne są konsekwentnie realizowane. Tym bardziej nie pozwolimy, aby te pieniądze trafiły do kieszeni cwaniaków chcących spekulować na rynku żywności.

Dzięki odpowiedzialnej postawie Polaków i stosowaniu określonych zachowań mamy możliwość stopniowego „odmrażania” gospodarki. To pozwoli na stopniowe przywracanie w miarę normalnego funkcjonowania różnych działów przemysłu i usług.

Pomimo całej złożoności sytuacji systematycznie występuję do Komisji Europejskiej o podjęcie pilnych działań. Wielokrotnie rozmawiałem na te tematy z unijnym komisarzem ds. rolnictwa Januszem Wojciechowskim. Jednym z pierwszych efektów jest decyzja o wsparciu przez KE rynku mleka 30 mln euro.

Unijne koła miały jednak bardzo wolno. Sytuacja jest nadzwyczajna i wymaga takich samych działań. Przede wszystkim decyzje muszą być podejmowane szybko. Dopłatami do prywatnego przechowywania powinny zostać objęte również sektory: wołowiny, owiec i kóz.

Musimy mieć również większą elastyczność przesuwania dostępnych środków w ramach poszczególnych programów. Każdy kraj ma swoją specyfikę i najlepiej wie, co jest najważniejsze dla niego w tej trudnej sytuacji.

Przyrody nie da się oszukać.
Wcześniej czy później upomni się
o swoje prawa. Ona sobie poradzi,
ale my nie.

Tarcza antykryzysowa dla rolnictwa

Najważniejsze rozwiązania

Prezentowane rozwiązania mają na celu przeciwdziałanie skutkom COVID-19 – epidemii, z którą aktualnie walczy cały świat. Tarcza antykryzysowa dla rolnictwa zawiera rozwiązania przeznaczone nie tylko dla rolników, ale również dla przedsiębiorców prowadzących działalność rolniczą lub związaną z sektorem rolnym.

ROZWIĄZANIA PROPONOWANE W PRZEPISACH TZW. TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ

■ Rozwiązania dotyczące wyłącznie rolników i ich domowników

- Zasiłek opiekuńczy na dzieci.
- Zwolnienie z obowiązku opłacania składek emerytalno-rentowych dla osób objętych ubezpieczeniem w KRUS.
- Zmiany dotyczące zachowania ważności orzeczeń wydanych między innymi na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

■ Rozwiązania dotyczące rolników lub przedsiębiorców, w tym prowadzących działalność rolniczą w formie spółki osobowej, spółki kapitałowej, spółdzielni rolników lub w innej formie, a także prowadzących działalność gospodarczą związaną z sektorem rolnym, w szczególności w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, lub zatrudnianych przez nich pracowników

- Pokrycie przez państwo składek na ZUS.
- Możliwość odroczenia i rozłożenia na raty składek na ZUS.
- Dofinansowanie zatrudnienia.
- Uelastycznienie czasu pracy.
- Rozwiązania dotyczące pobytu i zatrudnienia cudzoziemców.
- Rozliczenie całej tegorocznej straty w przyszłym roku.
- Podatek od nieruchomości.
- Przedłużenie bankowych kredytów obrotowych.
- Zmiana warunków lub terminów spłaty kredytu udzielonego mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy.
- Zmiany w zakresie maksymalnych cen lub maksy-

malnych marż hurtowych i detalicznych, stosowanych w sprzedaży towarów lub usług.

- Zmiany dotyczące biegu terminów przewidzianych przepisami prawa administracyjnego oraz biegów terminów procesowych i sądowych.
- Zmiana wprowadzająca ułatwienia dotyczące korzystania z usług e-administracji.

Jednym z rozwiązań zaproponowanych w przepisach Tarczy antykryzysowej, jest możliwość otrzymania zasiłku opiekuńczego z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE NAJWAŻNIEJSZYCH ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PRZEPISACH TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ

■ Rozwiązania dotyczące wyłącznie rolników i ich domowników

- Zmiany w zakresie zasiłku opiekuńczego rolników.
W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których

uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19, rolnikowi będzie przysługiwał zasiłek opiekuńczy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad:

- ✓ dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat;
- ✓ oraz dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zasiłek opiekuńczy będzie przysługiwał przez okres nie dłuższy niż 14 dni. Będzie wynosił 1/30 z kwoty emerytury podstawowej za każdy dzień. Obecnie wysokość emerytury podstawowej po waloryzacji wynosi 972,40 zł. Stawka dzienna wyniesie zatem 32,41 zł ($972,40 \text{ zł} / 30 \text{ dni} = 32,41 \text{ zł}$). Zasiłek będzie finansowany z budżetu państwa za pośrednictwem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS).

Rada Ministrów będzie mogła, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, określić dłuższy okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

- Zwolnienie z obowiązku opłacania składek emerytalno-rentowych dla osób objętych ubezpieczeniem w KRUS.

Wszystkie osoby objęte ubezpieczeniem emerytalno-rentowym na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zostaną zwolnione z obowiązku opłacania składek na to ubezpieczenie do KRUS za trzy miesiące (drugi kwartał 2020 r.). Składki opłaci budżet państwa za pośrednictwem KRUS. Zwolnienie następuje z mocy samego prawa, co oznacza, że nie będzie konieczne składanie przez rolników ubezpieczonych w KRUS jakichkolwiek dodatkowych wniosków w tym zakresie.

- Zmiany dotyczące zachowania ważności orzeczeń wydanych między innymi na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zachowanie ważności orzeczeń o:

- ✓ częściowej niezdolności do pracy,
- ✓ całkowitej niezdolności do pracy,
- ✓ całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- ✓ niezdolności do samodzielnej egzystencji
- wydanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, których ważność upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu.

Orzeczenia zachowują ważność przez okres kolejnych 3 miesięcy od dnia upływu terminu ważności.

Rozwiązania dotyczące rolników lub przedsiębiorców, w tym prowadzących działalność rolniczą w formie spółki osobowej, spółki kapitałowej, spółdzielni rolników lub w innej formie, a także prowadzących działalność gospodarczą związaną z sektorem rolnym, w szczególności w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, lub zatrudnianych przez nich pracowników

- Pokrycie przez państwo składek na ZUS.

Rozwiązanie to dotyczy mikroprzedsiębiorców, którzy zatrudniają do 9 pracowników (chodzi o składki za wszystkich pracowników) oraz samozatrudnionych. Państwo przejmie na 3 miesiące (za marzec, kwiecień i maj br.) pokrycie składek do ZUS od mikroprzedsiębiorców.

Zwolnienie dotyczy składek za przedsiębiorcę i pracujące dla niego osoby.

Ze zwolnienia mogą skorzystać także samozatrudnieni z przychodem do 15 681 zł (300% przeciętnego wynagrodzenia), którzy opłacają składki tylko za siebie. Zwolnienie dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych. Zarówno przedsiębiorca, jak i pracujące dla niego osoby zachowują prawo do świadczeń zdrowotnych i z ubezpieczeń społecznych za okres zwolnienia ze składek.

Wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek do ZUS, płatnik składek przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r. Za marzec, kwiecień i maj 2020 r. płatnik składek zobowiązany jest przysyłać deklaracje rozliczeniowe lub imienne raporty miesięczne na zasadach i w terminach określonych w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, chyba że zgodnie z tymi przepisami zwolniony jest z obowiązku ich składania. Warunkiem zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek do ZUS jest przesłanie deklaracji rozliczeniowych lub imiennych raportów miesięcznych należnych za marzec, kwiecień i maj 2020 r. nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r., chyba że płatnik składek zwolniony jest z obowiązku ich składania.

- Możliwość odroczenia i rozłożenia na raty składek na ZUS.

Przedsiębiorcy, którzy mają trudności w opłaceniu składek na ZUS za okres od stycznia 2020 r., będą mieli możliwość odroczenia terminu płatności składek lub rozłożenia należności na raty, bez opłat i odsetek za zwłokę (tj. bez tzw. opłaty prolongacyjnej). Wniosek o odroczenie terminu płatności składek lub rozłożenie ich na raty, będzie musiał być złożony do ZUS w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu.

- Dofinansowanie zatrudnienia.

Pomoc przysługuje w okresie wprowadzonego przez przedsiębiorcę przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu, w przypadku spadku obrotów gospodarczych:

- ✓ nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu 2 kolejnych miesięcy w okresie po 1 stycznia 2020 r., do łącznych obrotów z analogicznych 2 miesięcy z roku ubiegłego w następstwie wystąpienia COVID 19, lub
- ✓ nie mniej niż o 25%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanego miesiąca w okresie po 1 stycznia 2020 r., w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego.

W związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca wypłaca wynagrodzenie w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę. Pracodawca otrzyma dofinansowanie do wynagrodzenia w okresie przestoju w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia plus składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy od przyznanych świadczeń, czyli 1 533,09 zł, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Przedsiębiorca, który obniżył wymiar czasu pracy w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, może obniżyć wymiar czasu pracy pracownika o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, z zastrzeżeniem, że wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy. Przy tak obniżonym wymiarze czasu pracy dofinansowanie będzie wynosiło maksymalnie do wysokości 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego plus składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy od przyznanych świadczeń, tj. 2 452,27 zł.

Powyższe świadczenia przysługiwać będą przez łączny okres 3 miesięcy przypadających od dnia złożenia wniosku o wypłatę świadczeń.

Rada Ministrów będzie mogła, w celu przeciwdziałania skutkom gospodarczym COVID-19, w drodze rozporządzenia, przedłużyć ten okres, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

Wnioski będą mogły być składane elektronicznie, do dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy.

- Uelastycznienie czasu pracy.

Pracodawca dotknięty skutkami epidemii COVID-19 będzie mógł skrócić dobowy czas nieprzerwanego odpoczynku dla pracownika z obecnych 11 godzin do 8

(z gwarancją oddania pracownikowi równoważnego odpoczynku w okresie 8 tygodni), a tygodniowy czas takiego odpoczynku – z 35 do 32 godzin. W porozumieniu ze związkami zawodowymi albo gdy nie ma związków z przedstawicielami pracowników – będzie mógł też wydłużyć dobowy wymiar czasu pracy do 12 godzin (równoważny system czasu pracy) oraz okres rozliczeniowy do maksymalnie 12 miesięcy.

- Rozwiązania dotyczące pobytu i zatrudnienia cudzoziemców.

Na podstawie przepisów specustawy wydłużeniu z mocy prawa ulegają terminy składania wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych, o przedłużeniu wizy oraz o przedłużeniu pobytu w ramach ruchu bezwizowego, jeżeli terminy te wypadałyby w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Terminy te ulegają przedłużeniu do upływu 30. dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie biegu przedłużonego terminu uważa się za legalny, jeżeli cudzoziemiec złoży wniosek w tym terminie.

Również z mocy prawa wydłużeniu ulega okres ważności wiz krajowych, zezwoleń na pobyt czasowy oraz zezwoleń na pracę, w tym zezwoleń na pracę sezonową, jeżeli ostatni dzień ich ważności przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Okresy te ulegają przedłużeniu do upływu 30. dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni. W przypadku przedłużenia z mocy prawa okresu ważności zezwolenia na pracę, wniosek o przedłużenie zezwolenia na pracę można złożyć najpóźniej ostatniego dnia przedłużonego okresu ważności tego zezwolenia.

Ponadto, jeżeli w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 upływa okres, jaki został wskazany w oświadczeniu powierzającego pracę cudzoziemcowi, cudzoziemiec ten może wykonywać pracę określoną tym oświadczeniem na rzecz podmiotu, który złożył to oświadczenie, w okresie lub okresach nieobjętych tym oświadczeniem do upływu 30. dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni, bez zezwolenia na pracę.

Rozwiązania te umożliwiają przedłużenie pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i co bardzo ważne, ich legalnemu zatrudnieniu, mimo upływu ważności odpowiednich dokumentów lub niemożności złożenia odpowiednich wniosków z powodów związanych z epidemią. Rozwiązania te dotyczą

w szczególności pomocników rolnika świadczących na rzecz rolnika pomoc przy zbiorach na podstawie umowy o pomoc przy zbiorach.

- Rozliczenie całej tegorocznej straty w przyszłym roku.

Umożliwienie podatnikom CIT i PIT, którzy ponoszą negatywne konsekwencje COVID-19, odliczenia straty poniesionej w 2020 r., od dochodu z działalności, uzyskanego w 2019 r. Warunkiem jest osiągnięcie w 2020 r. – w porównaniu do 2019 r. – przychodów niższych o co najmniej 50%.

- Podatek od nieruchomości.

Rady gmin otrzymały możliwość wprowadzenia za część 2020 r. zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, dla wskazanych grup przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

Rady gmin mogą wprowadzić za część roku 2020 zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej dla wskazanych grup przedsiębiorców

Możliwe będzie także przedłużenie przez Radę terminów płatności rat podatku od nieruchomości płatnych w kwietniu, maju i czerwcu, aczkolwiek nie dłużej niż do 30 września 2020 r.

- Przedłużenie bankowych kredytów obrotowych.

Umożliwienie obliczania zdolności kredytowej w oparciu o dane finansowe na koniec 2019 r. Towarzyszyć temu będą rekomendacje w zakresie sposobu liczenia rezerw na kredyty. Sektor bankowy zadeklarował gotowość do przedłużenia kredytów obrotowych przy zmianie regulacji. Rozwiązanie to umożliwia wydłużenie kredytów obrotowych – o wartości ok. 150 mld zł – dla sektora przedsiębiorstw.

- Zmiana warunków lub terminów spłaty kredytu udzielonego mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy.

W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii bank może dokonać zmiany określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu udzielonego mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, jeżeli:

- ✓ kredyt został udzielony przed 8 marca 2020 r. oraz
- ✓ zmiana taka jest uzasadniona oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy dokonaną przez bank nie wcześniej niż 30 września 2019 r.

Zmiana taka jest dokonywana na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę, przy czym nie może ona powodować pogorszenia sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Rozwiązania te stosuje się odpowiednio do pożyczki pieniężnej udzielonej przez bank.

- Zmiany w zakresie maksymalnych cen lub maksymalnych marż hurtowych i detalicznych, stosowanych w sprzedaży towarów lub usług.

W ustawie przewidziano możliwość ustalenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia oraz ministrem właściwym do spraw rolnictwa i rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia, maksymalnych cen lub maksymalnych marż hurtowych i detalicznych, stosowanych w sprzedaży towarów lub usług, mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych.

Rozwiązanie to z założenia ma dotyczyć tylko produktów podstawowych, mających wyjątkowe znaczenie dla ochrony zdrowia lub funkcjonowanie gospodarstw domowych.

Kontrolę przestrzegania przez przedsiębiorców zakazu stosowania cen lub marż

wyższych niż maksymalne ceny lub marże sprawować będzie również Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, jak również Inspekcja Farmaceutyczna, Inspekcja Sanitarna oraz Inspekcja Handlowa.

Zakłada się, że w celu zapewnienia skuteczności i szybkiego przebiegu kontroli, będą one prowadzone z wyłączeniem niektórych przepisów rozdziału 5 ustawy *Prawo przedsiębiorców*, dotyczących ograniczenia kontroli działalności gospodarczej.

W przypadku ustalenia maksymalnych cen na produkty, bezpośrednimi uprawnieniami dysponowałyby też sami konsumenci, stosownie do treści art. 538 ustawy *Kodeks cywilny*. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli w miejscu i czasie zawarcia umowy sprzedaży obowiązuje przepis określający cenę maksymalną, kupujący nie jest obowiązany do zapłaty ceny wyższej, a sprze-

dawca, który otrzymał cenę wyższą, obowiązany jest zwrócić kupującemu pobraną różnicę.

Ponadto w projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie administracyjnych kar pieniężnych w dwóch obszarach w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości dotyczącego zakazu stosowania cen lub marż wyższych niż maksymalne. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych), a także Inspekcja Farmaceutyczna, Inspekcja Sanitarna oraz Inspekcja Handlowa będą mogły wymierzać kary pieniężne.

Przepisy przewidują szczególne uprawnienia dla Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), który będzie mógł ukarać przedsiębiorcę dopuszczającego się wielokrotnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania w obrocie cen i marż wyższych niż maksymalne, ustalonych w drodze rozporządzenia właściwego ministra na mocy projektowanych przepisów, w odniesieniu do wielu towarów lub usług lub na dużą skalę. Kara nakładana przez Prezesa UOKiK może wynieść do 10% obrotu osiągniętego przez przedsiębiorcę w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

- Zmiany dotyczące biegu terminów przewidzianych przepisami prawa administracyjnego oraz biegów terminów procesowych i sądowych.

Wprowadzone zmiany dotyczą zarówno terminów materialnych (a więc w uproszczeniu takich, od których zachowania przez stronę zależy uzyskanie określonych uprawnień lub ukształtowanie stosunku prawnego), jak też procesowych (a więc w uproszczeniu takich, od których zachowania przez stronę w toku postępowania zależy skuteczność dokonywanych czynności procesowych).

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg terminów przewidzianych przepisami prawa administracyjnego:

- ✓ od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem oraz terminy do dokonania przez stronę czynności kształtujących prawa i obowiązki jej lub drugiej strony stosunku prawnego,
- ✓ zasiedzenia, przedawnienia i innych terminów, których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności wynikających ze stosunków cywilnoprawnych, a także popadnięcie w opóźnienie,
- ✓ zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony,
- ✓ do dokonania przez podmioty lub jednostki organi-

zacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju

- nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg terminów procesowych i sądowych w:

- ✓ postępowaniach sądowych, w tym sądownoadministracyjnych,
- ✓ postępowaniach egzekucyjnych,
- ✓ postępowaniach karnych,
- ✓ postępowaniach karnych skarbowych,
- ✓ postępowaniach w sprawach o wykroczenia,
- ✓ postępowaniach administracyjnych,
- ✓ postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie ustawy z 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa*,
- ✓ kontrolach celno-skarbowych,
- ✓ postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z 19 listopada 2009 r. o *grach hazardowych*,
- ✓ innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw

- nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

- Zmiana wprowadzająca ułatwienia dotyczące korzystania z usług e-administracji.

Z myślą o tych osobach, które z różnych powodów nadal nie posiadają możliwości korzystania z podpisu zaufanego lub podpisu osobistego oraz podpisów elektronicznych, wprowadzono przepisy, które pozwolą na wydanie takim osobom tymczasowego środka identyfikacji elektronicznej, jakim będzie „tymczasowy profil zaufany”.

„Tymczasowy profil zaufany” będzie mógł być wydany w usłudze online, która będzie mogła być zrealizowana bez konieczności osobistego stawiennictwa w urzędzie, a więc bez konieczności opuszczania miejsca zamieszkania i ułatwi kontakt z organami administracji publicznej.

ROZSZERZENIE ROZWIĄZAŃ TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ

■ Rozwiązania zaproponowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Zasiłek dla rolników i domowników na czas kwarantanny.
- Zmiany w zakresie funduszy promocji produktów rolno-spożywczych.

- Nienaliczanie odsetek od odroczonego lub rozłożonego na raty środków WPR.
- Zmiany w zakresie PROW 2014-2020.
- Rozszerzenie rozwiązań dotyczących uelastycznienia czasu pracy na sektor rolno-spożywczy.
- Składanie oświadczenia o braku zmian we wniosku o przyznanie płatności w formie elektronicznej.
- Ułatwienia w zakresie dotyczącym ochrony roślin i rolnictwa ekologicznego.

Inne rozwiązania dotyczące rolników lub przedsiębiorców, w tym prowadzących działalność rolniczą w formie spółki osobowej, spółki kapitałowej, spółdzielni rolników lub w innej formie, a także prowadzących działalność gospodarczą związaną z sektorem rolnym, w szczególności w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub zatrudnianych przez nich pracowników

- Wsparcie udzielane przez Agencję Rozwoju Przemysłu dla przedsiębiorców, których działalność jest zagrożona z powodu zakazów lub ograniczeń wprowadzonych w związku z COVID-19.
- Rozszerzenie zakresu podmiotów uprawnionych do zwolnienia ze składek na ZUS.
- Zmiany umożliwiające ponowną wypłatę świadczenia postojowego.
- Poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do dofinansowania zatrudnienia.
- Dodatkowe rozwiązania dotyczące pobytu i zatrudnienia cudzoziemców.

Szczegóły najważniejszych rozwiązań zawartych w ustawie o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (tzw. Tarcza antykrzysowa 2.0)

Rozwiązania zaproponowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Zasiłek dla rolników i domowników na czas kwarantanny.

Rolnikowi i domownikowi w sytuacji objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19 będzie przysługiwał zasiłek w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

- Zmiany w zakresie funduszy promocji produktów rolno-spożywczych.

Ze środków funduszy promocji produktów rolno-spożywczych będzie można prowadzić działania, mające na celu przywrócenie normalnych warunków rynkowych w przypadku poważnych zakłóceń na rynku, utraty zaufania konsumentów lub innych szczególnych problemów.

Proponowana zmiana ma na celu szybkie reagowanie na sytuację kryzysową oraz zniwelowanie ich skutków.

W okresie epidemii nie będą również naliczane odsetki z tytułu nieterminowego regulowania należności przypadających na rzecz danego funduszu promocji produktów rolno-spożywczych, bieg terminów wykonania określonych czynności będzie zawieszony, a dokumenty do Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka

Rolnikowi i domownikowi w sytuacji objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19 będzie przysługiwał zasiłek w wysokości 50 procent minimalnego wynagrodzenia za pracę

Wsparcia Rolnictwa będzie można składać w formie dokumentu elektronicznego za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

- Nienaliczanie odsetek od odroczonego lub rozłożonego na raty środków WPR.

W przypadku, gdy dłużnik obowiązany do zwrotu należności bądź nadmiernie pobranych płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej zwróci się o rozłożenie na raty spłaty należności wobec ARiMR albo o odroczenie spłaty tych należności w czasie, odsetki od tych należności nie będą naliczane, jeżeli dłużnik będzie regulował swoje zobowiązania zgodnie z ustalonym przez ARiMR harmonogramem spłat.

- Zmiany w zakresie PROW 2014-2020.

Zmiany zakładają:

- ✓ zniesienie bezwzględnego zakazu zwiększenia kwoty przyznanej pomocy oraz zmiany celu operacji; zmiany te będą możliwe na warunkach określonych w umowie o przyznaniu pomocy;
- ✓ zniesienie obowiązku składania weksla in blanco przez jednostki sektora finansów publicznych, a w przypadku pozostałych beneficjentów – przesunięcie w czasie obowiązku złożenia weksla in blanco na etap złożenia wniosku o płatność i uzależnienie wypłaty pomocy od złożenia tego zabezpieczenia;

- ✓ umożliwienie zawarcia umowy o przyznaniu pomocy nie tylko w siedzibie podmiotu przyznającego pomoc, ale także w formie korespondencyjnej;
- ✓ umożliwienie składania wniosków oraz innych dokumentów do podmiotów wdrażających w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą; taka możliwość dotyczyć będzie wszystkich działań nie objętych wspólnym wnioskiem o przyznanie płatności obszarowych; w przypadku wniosków składanych do lokalnych grup działania będzie możliwe wy-

Rozwiązania dotyczące uelastycznienia czasu pracy obejmą również pracodawców będących przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w sektorze rolno-spożywczym związaną z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności

korzystanie skrzynki podawczej podmiotów wdrażających (składanie wniosków do LGD za pośrednictwem podmiotu wdrażającego);

- ✓ zniesienie obowiązku zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców; dotyczy to także Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich;
- ✓ umożliwienie wydłużania terminów naborów wniosków o przyznanie pomocy, mimo ograniczeń przewidzianych w przepisach rozporządzeń dotyczących poszczególnych działań, poddziałań lub typów operacji, w szczególności typu operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”;
- ✓ przywracanie terminów wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy lub pomocy technicznej przez wnioskodawców, gdy terminy przekroczone zostały z przyczyn związanych z COVID-19;
- ✓ wzywanie do uzupełnień wnioskodawców, którzy nie spełnili warunków przyznania pomocy lub pomocy technicznej z przyczyn związanych z COVID-19, także tych, które zgodnie z przepisami rozporządzeń „działa-

niowych” są powodem pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia;

- ✓ możliwość uzgodnienia z podmiotem wdrażającym innego terminu wykonania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy z przyczyn związanych z COVID-19.

Powyższe rozwiązania, w szczególności zawarte w pkt 7-9, będą stosowane z zachowaniem warunków wynikających z przepisów UE.

W związku z proponowanymi wyżej rozwiązaniami (pkt 7-9), do terminów dokonania określonych czynności w ramach PROW 2014-2020, do których zastosowanie będą miały powyższe propozycje, nie będą stosowane przepisy ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 i 568) dotyczące nierozpoczynania i zawieszania biegu terminów.

Rozwiązania przewidziane w ww. ustawie z 2 marca 2020 r., po zmianach wprowadzonych 31 marca 2020 r., nie rozwiązują wszystkich problemów wnioskodawców i beneficjentów PROW 2014-2020 w związku z COVID-19. Wskazane rozwiązania zawarte w pkt 7-9, powyżej podchodzą do tych problemów bardziej kompleksowo i są dopasowane do specyfiki

PROW 2014-2020, a jednocześnie pozwolą na dalsze wdrażanie PROW 2014-2020 w zakresie, w jakim to będzie możliwe w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Rozwiązania zawarte w pkt 7-9 obejmą także te przypadki przekroczenia terminów, niespełnienia warunków, niewywiązywania się z realizacji zobowiązań, które wystąpiły przed wejściem w życie tych rozwiązań – od początku wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego.

- Rozszerzenie rozwiązań dotyczących uelastycznienia czasu pracy na sektor rolno-spożywczy.

Przewidziane w obowiązującej specustawie dotyczącej COVID-19 rozwiązania dotyczące uelastycznienia czasu pracy obejmą również pracodawców będących przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w sektorze rolno-spożywczym związaną z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności. Elastyczność w zakresie organizacji pracy tego sektora jest niezbędna do utrzymania funkcjonowania tych przedsiębiorstw w nadzwyczajnych warunkach, tak aby zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe obywateli. Te rozwiązania polegają na tym, że

w okresie obowiązywania stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego pracodawca może na czas określony:

- ✓ zmienić system lub rozkład czasu pracy pracowników w sposób niezbędny dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji;
 - ✓ polecić pracownikom świadczenie pracy w godzinach nadliczbowych w zakresie i wymiarze niezbędnym dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji;
 - ✓ zobowiązać pracownika do pozostawania poza normalnymi godzinami pracy w gotowości do wykonywania pracy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, z tym że w takim przypadku nie stosuje się uregulowań dotyczących dyżuru określonych w art. 1515 § 2 zdanie drugie ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy;
 - ✓ polecić pracownikowi realizowanie prawa do odpoczynku w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę.
- Składanie oświadczenia o braku zmian we wniosku o przyznanie płatności w formie elektronicznej.

Zaproponowane rozwiązania umożliwiają składanie przez rolników oświadczeń o braku zmian w odniesieniu do wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich i pomocy obszarowej za pośrednictwem poczty elektronicznej w formie skanu albo zdjęcia. Takie złożenie oświadczenia będzie skuteczne pod warunkiem, że w określonym terminie po odwołaniu stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego rolnik potwierdzi dokonanie tej czynności, wnosząc podpisane oświadczenie.

- Ułatwienia w zakresie dotyczącym ochrony roślin i rolnictwa ekologicznego.

Zaproponowane rozwiązania wprowadzają na okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii odstępstwa od obowiązków określonych w przepisach o środkach ochrony roślin oraz przepisach o ochronie roślin przed agrofagami dotyczących:

- ✓ ukończenia wymaganych szkoleń w zakresie środków ochrony roślin przez osoby stosujące środki ochrony roślin, sprzedające te preparaty, prowadzące doradztwo z zakresu ochrony roślin, a także prowadzące uprawę roślin zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin;
- ✓ poddawania okresowym badaniom sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin.

Ponadto zaproponowano również umożliwienie prze-

prowadzania ocen zdrowotności roślin przed wydaniem paszportu roślin przez osoby, które nie zdały wymaganego egzaminu przed wojewódzkim inspektorem ochrony roślin i nasiennictwa.

Proponowane rozwiązania są oczekiwane przez samorząd rolniczy – dotyczą bowiem dużej grupy producentów rolnych. Co roku w szkoleniach z zakresu środków ochrony roślin uczestniczy od 59 tys. osób (w 2016 r.) do 140 tys. osób (w 2014 r.).

Z kolei obowiązek poddania badaniom sprawności technicznej sprzętu do stosowania środków ochrony roślin dotyczy każdego roku ponad 60 tys. gospodarstw.

Odstępstwa dotyczące osób dokonujących sprzedaży środków ochrony roślin mają na celu ułatwienie działalności przedsiębiorców, ale i wyeliminowanie potencjalnych barier administracyjnych, które mogłyby zakłócić dostępność środków do produkcji rolnej.

W celu ułatwienia działania producentom rolnym i przedsiębiorcom w okresie obowiązywania ograniczeń wprowadzonych w związku z wystąpieniem wirusa SARS-CoV-2, zaproponowano również przesunięcie ter-

Zaproponowane w specustawie dot. COVID-19 rozwiązania wprowadzają na okres obowiązywania stanu epidemii odstępstwa od obowiązków poddawania okresowym badaniom sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin

minu zgłaszania zamiaru eksportu roślin przez podmioty wpisane do rejestru eksporterów oraz terminu na dostosowanie się do regulacji ustawy z 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami przez podmioty uprawnione do znakowania opakowań drewnianych, a także umożliwianie podejmowania działań przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa na podstawie wniosków i informacji przekazywanych w formie skanów pocztą elektroniczną.

W zakresie rolnictwa ekologicznego, na okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu

epidemii, zaproponowano dopuszczenie do prowadzenia kontroli przeprowadzanej przez jednostki certyfikujące, osób nie będących inspektorami rolnictwa ekologicznego. Jednocześnie osoby wykonujące te kontrole nadal muszą spełniać wymagania przewidziane przepisami UE. Takie rozwiązanie jest niezbędne w obecnej sytuacji w celu zachowania możliwości przeprowadzania kontroli przez jednostki certyfikujące.

Inne rozwiązania dotyczące rolników lub przedsiębiorców, w tym prowadzących działalność rolniczą w formie spółki osobowej, spółki kapitałowej, spółdzielni rolników lub w innej formie, a także prowadzących działalność gospodarczą związaną z sektorem rolnym, w szczególności w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, lub zatrudnianych przez nich pracowników

- Wsparcie udzielane przez Agencję Rozwoju Przemysłu dla przedsiębiorców, których działalność jest zagrożona z powodu zakazów lub ograniczeń wprowadzonych w związku z COVID-19.

Agencja Rozwoju Przemysłu będzie oferować przedsiębiorcom wsparcie niezbędne dla utrzymania i kontynuacji prowadzonej działalności gospodarczej, zagrożonej na skutek ekonomicznych następstw, wynikających z wprowadzonych zakazów oraz ograniczeń w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz rozprzestrzeniania się choroby wywołanej tym wirusem (COVID-19). Celem tego wsparcia jest zapewnienie przedsiębiorcy płynności finansowej przez okres trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz przez okres 12 miesięcy następujący po odwołaniu tego stanu, do czasu ustania negatywnych skutków ekonomicznych dla przedsiębiorców.

Wsparcie może być przyznane w szczególności w formie pożyczek, gwarancji lub poręczenia oraz leasingu lub innych instrumentów związanych z finansowaniem prowadzonej działalności gospodarczej, na warunkach rynkowych. Będzie ono udzielane na wniosek przedsiębiorcy w drodze umowy, która będzie regulować zasady jego wykorzystania.

- Rozszerzenie zakresu podmiotów uprawnionych do zwolnienia ze składek na ZUS.

Państwo pokryje składki ZUS przedsiębiorcom zgłaszającym do ubezpieczenia do 49 osób, z zastrzeżeniem, że przedsiębiorcy zatrudniający od 10 do 49 osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu zostaliby zwolnieni z opłacania składek w wysokości 50% łącznej kwoty nieopłaconych należności z tytułu składek wykazanych w deklaracji rozliczeniowej złożonej za dany miesiąc.

Zwolnienie ze składek ZUS wszystkich płatników składek będących spółdzielniami socjalnymi, bez względu na liczbę pracowników. Do liczby osób objętych ubez-

pieczeniami społecznymi nie będzie wliczało się pracowników młodocianych, w celu przygotowania zawodowego. Spółdzielnie socjalne funkcjonują w sferze aktywności gospodarczej, wypełniając nie tylko istotne funkcje rynkowe, ale w równej mierze również społeczne.

- Zmiany umożliwiające ponowną wypłatę świadczenia postojowego.

W miejsce jednokrotnego wsparcia dla przedsiębiorców i osób wykonujących umowy cywilnoprawne – w postaci świadczenia postojowego – wprowadzona zostanie możliwość ponownego przyznania tego świadczenia, nie więcej niż trzykrotnie, pozostawiając jednocześnie Radzie Ministrów możliwość podjęcia decyzji o ewentualnych kolejnych wypłatach w drodze rozporządzenia.

Świadczenie postojowe skierowane jest do wszystkich prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, zarówno prowadzących ją jednoosobowo i zatrudniających pracowników, jak i osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, jeśli spełniają określone warunki.

Ponowne przyznanie świadczenia postojowego będzie mogło nastąpić nie wcześniej niż w miesiącu następującym po miesiącu wypłaty po raz pierwszy tego świadczenia, pod warunkiem wykazania w oświadczeniu, że sytuacja materialna nie uległa poprawie.

- Poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do dofinansowania zatrudnienia.

Poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do:

- ✓ obniżenia wymiaru czasu pracy pracownika maksymalnie o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, z zastrzeżeniem, że wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika przed jego obniżeniem;

- ✓ objęcia pracownika przestojem ekonomicznym, z zastrzeżeniem, że pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca wypłaca wynagrodzenie obniżone nie więcej niż o 50%, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Podmiotami tymi będą, zgodnie ze zmienionym art. 15g ust. 1, również organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688, z późn. zm.), podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz państwowa osoba prawna w rozumie-

niu ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), u których wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

Rozwiązanie to przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków gospodarczych COVID-19 u tych podmiotów, a w szczególności ochrony miejsc pracy.

- Dodatkowe rozwiązania dotyczące pobytu i zatrudnienia cudzoziemców.

W przypadku cudzoziemca, który w dniu, od którego po raz pierwszy ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- ✓ na podstawie wizy Schengen,
- ✓ na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen,
- ✓ na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo obszaru Schengen,
- ✓ w ramach ruchu bezwizowego,
- ✓ na podstawie wizy długoterminowej wydanej przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej niebędące państwem obszaru Schengen, jeżeli zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej uprawnia ona do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- ✓ na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej niebędące państwem obszaru Schengen, jeżeli zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej uprawnia ona do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

– jego pobyt na tym terytorium uważa się z mocy prawa za legalny od dnia następującego po ostatnim dniu legalnego pobytu wynikającego z tych wiz, dokumentów lub ruchu bezwizowego, do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, w zależności od tego, który obowiązywał jako ostatni.

Cudzoziemcy będą uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie pobytu uznawanego za legalny jeżeli:

- ✓ posiadają ważne zezwolenie na pracę lub ważne zezwolenie na pracę sezonową;
- ✓ posiadają oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy wpisane do ewidencji oświadczeń na podstawie art. 88 z ust. 2 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, 1622, 1818 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 278), w tym oświadczenie, które umożliwia wy-

konywanie pracy w okresie lub okresach nieobjętych oświadczeniem.

Ważność kart pobytu, których okres ważności, o którym mowa w art. 244 ust. 1 pkt 16 ustawy z 12 grudnia 2013 r. o *cudzoziemcach*, upłynął w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, przedłuża się do 30 dnia od dnia odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni. W takim przypadku nie wydaje się i nie wymienia kart pobytu.

Wprowadzono dodatkowe rozwiązania dotyczące pobytu i zatrudnienia cudzoziemców umożliwiające przedłużenie pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i co bardzo ważne, ich legalną pracę

Ważność tymczasowych zaświadczeń tożsamości cudzoziemca, których okres ważności, o którym mowa w art. 55a ust. 2 i 3 ustawy z 13 czerwca 2003 r. o *udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1666, z późn. zm.), upłynął w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, przedłuża się z mocy prawa do 30 dnia od odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni. W takim przypadku nie wydaje się tymczasowych zaświadczeń tożsamości cudzoziemca.

Zaproponowane przepisy zapewnią brak konieczności udawania się przez cudzoziemców do urzędu w okresie zagrożenia i będą miały zastosowanie z mocy prawa, w szczególności dotyczy to zachowania ważności dokumentów, a zatem nie będzie obowiązku ich wydania lub wymiany. Rozwiązania te umożliwiają przedłużenie pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i co bardzo ważne, ich legalną pracę. Rozwiązania te dotyczą w szczególności pomocników rolnika świadczących na rzecz rolnika pomoc przy zbiorach na podstawie umowy o pomoc przy zbiorach.

Nowe wyzwania

dla sektora rolno-spożywczego i rozwoju obszarów wiejskich wynikające z epidemii COVID-19

Pojawienie się wirusa COVID-19 istotnie wpłynęło na zmianę zasad funkcjonowania społeczności wiejskiej. Jednocześnie okres epidemii pokazał, jak strategicznym zadaniem państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego. Żywność jest zawsze produktem pierwszej potrzeby i w obliczu globalnego kryzysu, jej stabilne i terminowe dostawy są wyznacznikiem sprawności i skuteczności działań państwa. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od wielu lat przypomina, że bezpieczeństwo żywności i bezpieczeństwo żywnościowe, powinny być strategicznym zadaniem na szczeblu krajowym i regionalnym.

Takie podejście znajduje odzwierciedlenie w strategicznych dokumentach krajowych, w szczególności w obowiązującej średniookresowej strategii rozwoju kraju do 2030 roku (SOR 2030) oraz podstawowym dokumencie strategicznym polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich państwa – *Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030* – opracowanej w MRiRV.

Epidemia koronawirusa może być dotkliwa nie tylko dla przedsiębiorstw, ale także dla gospodarstw rolnych, szczególnie dla tych mniejszych specjalizujących się w uprawach ogrodniczych i uprawie kwiatów oraz utrzymujących się z dodatkowej działalności gastronomicznej lub turystycznej. Duże i średnie gospodarstwa rolne również mogą odczuć skutki epidemii poprzez niedobór dostatecznej ilości pracowników sezonowych, ograniczone możliwości sprzedaży lub wahania popytu wewnętrznego czy ograniczone możliwości eksportowe.

W sytuacji osłabienia wzrostu gospodarczego powodowanego stanem epidemii w szczególności trudnej

sytuacji znajdują się małe i średnie zakłady przetwórcze (również z uwagi na niestabilny popyt i jego nieprzewidywalne krótkotrwałe zmiany), które dysponują najmniejszym kapitałem obrotowym oraz liczbą pracowników (brak możliwości produkcji w sytuacji braku pełnej obsady na linii produkcyjnej) i z tego względu są w większym stopniu narażone na upadłość. Istnieje również ryzyko, że w wyniku niekorzystnego wpływu epidemii na sytuację małych i średnich zakładów przetwórczych będą one przejmowane

przez duże koncerny z kapitałem zagranicznym. W przemyśle spożywczym z jednej strony są segmenty, dla których obecna sytuacja stworzyła szanse dla wzrostu wolumenu produkcji (dot. to produktów o przedłużonym terminie ważności, jak kasze, ryż, makaron czy konserwy), a z drugiej są takie, których sprzedaż załamała się całkowicie bądź została mocno ograniczona. W szczególności dotyczy to producentów dostarczających produkty lub wytwarzających wyroby na potrzeby sektora hotelarsko-gastronomicznego.

W porównaniu z innymi branżami, sektor rolno-spożywczy może być w mniejszym stopniu dotknięty ograniczeniami, gdyż wytwarzane są w tym sektorze produkty pierwszej potrzeby, które cechują się niższą elastycznością dochodową popytu. Niemniej, branża ta już zaczyna odczuwać problemy, które w kolejnych tygodniach mogą się pogłębić. Trudności napotykają też eks-

W sytuacji osłabienia wzrostu gospodarczego powodowanego stanem epidemii w szczególności trudnej sytuacji znajdują się małe i średnie zakłady przetwórcze, które dysponują najmniejszym kapitałem obrotowym oraz liczbą pracowników

porterzy. Skala perturbacji w eksporcie danej grupy towarowej zależy będzie tak naprawdę jednak od tego, jak rozwija i rozwinię się sytuacja epidemiczna w krajach będących największymi odbiorcami tych produktów. Dla przykładu, z uwagi na to, że Włochy są największym (30,5% w 2019 r.) odbiorcą polskiej wołowiny (świeżej i schłodzonej), spadek eksportu do tego kraju w konsekwencji spowodował obniżkę cen skupu bydła na rynku krajowym.

1 kwietnia 2020 r. zostały wprowadzone przepisy tzw. Tarczy antykryzysowej 1.0, które wprowadzają szczególne instrumenty wsparcia i szereg ułatwień dla przedsiębiorców, rolników i obywateli, w związku z okresem epidemii COVID-19. Blisko dwa tygodnie później – tj. 16 kwietnia 2020 r. została przyjęta druga ustawa pomocowa na czas epidemii tzw. Tarcza antykryzysowa 2.0. W ustawie umożliwiono m.in. wypłatę zasiłku dla rolników i domowników w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę w sytuacji objęcia osoby obowiązkiem kwarantanny, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19. Wprowadzono również zmiany w zakresie funduszy promocji produktów rolno-spożywczych oraz zasad wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (np. nienaliczanie odsetek od odroczonej lub rozłożonej na raty środków WPR i uproszczenia dla beneficjentów PROW 2014-2020).

Ale epidemia i jej skutki to nie tylko liczenie strat i ich minimalizowanie. To także nowe szanse na udział w unijnym i globalnym eksporcie artykułów rolno-spożywczych po zakończeniu okresu epidemii. To również szansa na skrócenie łańcucha dostaw na krajowym rynku konsumenckim poprzez upowszechnienie sprzedaży bezpośredniej, w tym rów-

Warto pamiętać, że po ustaniu epidemii, gdy tylko podróżowanie stanie się możliwe, obiekty agroturystyczne z małą liczbą miejsc noclegowych, położone z dala od dużych skupisk ludzkich, mogą być odbierane, jako bezpieczniejsze, a tym samym bardziej atrakcyjne

niez z wykorzystaniem zakupów przez internet. Zmiany w codziennych zakupach, uważniejsze zwracanie uwagi na kraj pochodzenia produktu i jego jakość, stwarzają szansę na wypromowanie lokalnych lub regionalnych marek spożywczych oraz nawiązywanie w szerszym zakresie współpracy placówek handlowych z lokalnymi producentami.

Warto pamiętać, że po ustaniu epidemii różne dziedziny życia społecznego i gospodarczego ułożą się na nowo, w wielu sferach odmiennie niż dotąd. Wiązać się z tym zarówno zagrożenia i ograniczenia, jak i szanse. W szczególności wystąpią duże zmiany na rynku turystycznym, gdy tylko stanie się możliwe podróżowanie. Okres zamrożenia turystyki z jednej strony jest wielkim zagrożeniem dla podmiotów czerpiących z niej dochód, z drugiej zaś kraje postrzegane jako bardziej bezpieczne w początkowym okresie po ustaniu ograniczeń w podróżowaniu będą przejmowały istotną część ruchu turystycznego z innych uprzednio najbardziej popularnych kierunków, gdzie zagrożenie będzie większe. Ponadto obiekty z małą liczbą miejsc noclegowych, położone z dala od dużych skupisk ludzkich, mogą być odbierane jako bardziej bez-

pieczne, co może uatrakcyjnić ofertę obiektów agroturystycznych.

Obecnie trudno jest określić, kiedy nastąpi pełne odmrożenie gospodarek europejskich. Z pewnością będzie to uzależnione od dalszego przebiegu epidemii w UE oraz na świecie, a także możliwości bezpiecznego przywracania gospodarki, w tym także przemysłu spożywczego, do pełnej funkcjonalności. W związku z tym niezbędne jest uzyskanie odpowiedniego do wyzwań poziomu wsparcia z projektowanych instrumentów na szczeblu UE, które powinny służyć ograniczeniu negatywnych skutków epidemii COVID dla wymiany handlowej i struktury sektora rolno-spożywczego oraz odbudowie rynku pracy i przedsiębiorczości. Działania wspólnotowe, krajowe oraz te podejmowane w województwach i wspólnotach lokalnych, powinny być komplementarne. Konieczne jest także, aby bezpieczeństwo żywnościowe znalazło się w nowych strategiach rozwoju każdego z województw oraz regionalnych programach operacyjnych na lata 2021-2027.

Departament Strategii, Transferu Wiedzy

i Innowacji MRiRW

☎ 22 623 21 20

Zdjęcia: fotolia, archiwum MRiRW

Żywność a koronawirus

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) opublikował 9 marca br. stanowisko, iż zgodnie z aktualną wiedzą nie ma dowodów na to, że żywność może być źródłem lub pośrednim ogniwem transmisji wirusa

SARS COV-2. Informacja EFSA: <https://www.efsa.europa.eu/en/news/coronavirus-no-evidence-food-source-or-transmission-route>

W zachowaniu bezpieczeństwa mikrobiologicznego żywności istotne jest rygorystyczne zachowanie

podstawowych zasad bezpieczeństwa żywności, które służą zapobieganiu jej zanieczyszczeniu, w tym również wtórnemu zanieczyszczeniu na etapie dystrybucji i sprzedaży, o czym mowa w powyższych zaleceniach.

Nie zamykajmy targowisk i bazarów

Apel ministra rolnictwa do samorządów

– W trosce o umożliwienie konsumentom dostępu do dobrej, polskiej żywności, zachowanie bytu rolników i sprzedawców apeluję do samorządów o niezamykanie targowisk i bazarów. Uważajmy na siebie i innych, ale też wspierajmy się – zaapelował minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski.

Wdrożone w życie przepisy, ograniczające przebywanie poza miejscem zamieszkania, dopuszczają możliwość robienia zakupów spożywczych i dotarcie do pracy. W tym trudnym dla nas wszystkich czasie minister Ardanowski zwraca uwagę, że targowiska i bazy to miejsca

pracy wielu osób i ich rodzin. To miejsca, na które docierają produkty od rolników, którzy mają ograniczony dziś zbyt z powodu zamknięcia barów, restauracji czy stołówek.

– Żywności mamy pod dostatkiem. Dajmy szansę nam wszystkim: produkującym, sprzedającym i konsumentom. Przestrzegajmy jed-

nak podstawowych zasad, które znajdują się na stronie Głównego Inspektora Sanitarnego – podkreśla minister.

Minister Ardanowski zwraca uwagę na odpowiedzialność społeczeństwa, które w zdecydowanej większości przestrzega wszystkich przepisów związanych z postępowaniem w czasie epidemii koronawirusa. Dlatego też uważa, że przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności i bezwzględnego przestrzegania zaleceń GIS możliwe jest zachowanie miejsc pracy, rolniczych dochodów i zaopatrzenia mieszkańców.

Targowiska i bazary

Zalecenia GIS

■ Targowiska, bazy, na których sprzedawana jest żywność – zalecane działania zapobiegające zagrożeniu epidemiologicznemu COVID-19 (koronawirus)

Targowiska i bazy są specyficznymi miejscami obrotu żywnością. Mogą być zorganizowane w różny sposób – jako obszary zadaszone i/lub place na wolnym powietrzu. Na ich terenie mogą znajdować się zarówno większe sklepy, sklepiki jak również stragany z produktami spożywczymi. W celu zapobiegania zagrożeniu, jakim jest ryzyko zakażenia COVID-19 w tych miejscach handlu, rekomenduje się ich zarządcom stosowanie w rygorystyczny sposób wymagań higienicznych omówionych poniżej.

Aktualna sytuacja powinna być motywacją dla branży spożywczej, aby jeszcze skrupulatniej przestrzegać wymagań sanitarnych i higienicznych na każdym etapie łańcucha żywnościowego. Przepisy prawa żywnościowego nakładają na przedsiębiorców wymagania higieniczne, których celem jest zapobieganie zanieczyszczeniu mikrobiologicznemu żywności. W okresie aktualnego zagrożenia epidemiologicznego, należy zadbać o stosowanie tych wymagań, aby zapobiec nie tylko zakażeniu koronawirusem, ale przede wszystkim również innym zanieczyszczeniom mikrobiologicznym żywności, które narażają zdrowie konsumentów i mogą prowadzić do zatrucia pokarmowych.

Dlatego też należy:

- stosować właściwą higienę rąk;
- stosować higienę kaszlu i oddychania;
- stosować zasady bezpieczeństwa

żywności – restrykcyjnie i z pełną świadomością;

- ograniczyć bliski kontakt z każdą osobą, która ma objawy chorobowe ze strony układu oddechowego;
- zachować bezpieczną odległość klient-klient, klient-sprzedawca, sprzedawca-sprzedawca (min. 1,5 metra);
- w miarę możliwości korzystać głównie z płatności bezgotówkowych.

Osoby wykazujące wszelkie objawy chorobowe nie mogą pracować przy obrocie/produkcji żywności!

■ **Higiene ręk**

Osoby mające kontakt z żywnością,
muszą często myć ręce:

- przed rozpoczęciem pracy;
- przed kontaktem z żywnością, która jest przeznaczona do bezpośredniego spożycia;
- po obróbce lub kontakcie z żywnością surową, nieprzetworzoną;
- po zajmowaniu się odpadami/śmieciami;
- po zakończeniu procedur czyszczenia/dezynfekcji;
- po skorzystaniu z toalety;
- po kaszlu, kichaniu, wydychaniu nosa;
- po jedzeniu, piciu lub paleniu;
- po kontakcie z pieniędzmi.

W przypadku straganów na bazarze/targowisku np. z warzywami i owocami, gdzie dostęp do wody jest utrudniony – należy ręce dezynfekować przy użyciu płynów dezynfekujących lub chusteczek nasączonych takim płynem.

■ Higiena kaszlu i oddychania

- Podczas kaszlu i kichania należy zakryć usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – jak najszybciej wyrzucić chusteczkę do zamkniętego kosza i umyć ręce, używając mydła i wody lub zdezynfekować je środkami na bazie alkoholu (min. 60%);
- Nie obawiać się zwracać uwagi współpracownikowi i klientowi, aby nie kastał i nie kichał w naszym kierunku ani na produkty spożywcze.

Zasady bezpieczeństwa żywności – restrykcyjnie i z pełną świadomością

Osoby pracujące przy dostawie i sprzedaży żywności na targowiskach, bazarach – na straganach, w sklepikach, stoiskach etc. – powin-

ny zweryfikować wprowadzone dobre praktyki higieniczne, tak aby:

- zaktualizować je, jeśli jest to uzasadnione;
- przypomnieć sprzedawcom i pracownikom wdrożone wymagania higieniczne;
- rygorystycznie je stosować;
- zapewnić właściwe warunki przechowywania produktów – etykiety produktów zawierają wskazówki w jakiej temperaturze należy je przechowywać, co ma kluczowe znaczenie w przypadku żywności nietrwałej mikrobiologicznie jak np. produkty i wyroby mięsne, mleko, jogurty i inne produkty mleczne, sałatki, kielki, soki jednodniowe etc.;
- weryfikować terminy przydatności do spożycia – ma to szczególne znaczenie w przypadku ww. produktów nietrwałych mikrobiologicznie. Nie wolno oferować (np. przy kasie, na ladzie), bez zapewnienia warunków chłodniczych pro-

Targowiska i bazy są specyficznymi miejscami obrotu żywnością. W celu zapobiegania zagrożeniu, jakim jest ryzyko zakażenia COVID-19 w tych miejscach handlu, rekomenduje się ich zarządcą stosowanie w rygorystyczny sposób wymagań higienicznych

duktów o krótkim terminie przydatności do spożycia, które powinny być przechowywane w lodówce;

- zapobieganie zakażeniom krzyżowym i niewłaściwym praktykom.

Przykłady:

- jaja nie powinny być przekładane do innych opakowań, niż te, w których zostały dostarczone, po kontakcie dłoń-jaja należy umyć lub zdezynfekować ręce;

- nie należy kłaść produktów tj. ser, wędliny, mięso etc. bezpośrednio na wadze;

- surowe mięso i jaja są potencjalnym źródłem zanieczyszczeń mikrobiologicznych, należy zapobiegać ich kontaktowi z żywnością przeznaczoną do bezpośredniego spożycia (np. ser, wędliny). Jest ona spożywana bezpośrednio, bez obróbki cieplnej, a więc zanieczyszczenie mikrobiologiczne może być realnym zagrożeniem dla konsumenta;

- stosowanie rękawiczek jednorazowych w sposób higieniczny, gdyż stosowane niewłaściwie mogą być nośnikami groźnych bakterii – np. dotykane mięsa w rękawiczce jednorazowego użytku, którą następnie pobieramy pieniądze a potem nakładamy na wagę wędlinę powoduje, że bakterie występujące na mięsie i na pieniądzu zostaną przeniesione na wędlinę, podobnie

jak w przypadku nieumytych rąk;

- produkty spożywcze muszą być identyfikowalne, mieć określony termin przydatności do spożycia/datę minimalnej trwałości. Nie wolno handlować żywnością niewiadomego pochodzenia, z nielegalnych źródeł – to nielegalne i niebezpieczne! (poza wysokim ryzykiem dotyczącym potencjalnych negatywnych skutków zdrowotnych dla konsumenta istotne jest również ryzyko rozprzestrzeniania się ASF poprzez obrót nielegalną dziczyzną i produktami wieprzowymi);

- należy przestrzegać obowiązku odsunięcia od pracy z żywnością w przypadku złego stanu zdrowia – nie tylko objawów koronawirusa, ale również wszelkich innych objawów ze strony układu pokarmowego, oddechowego, chorobowych zmian skórnych i innych chorób zakaźnych;

- należy wzmocnić nadzór nad przestrzeganiem zasad higieny, potencjalnie zapobiegającym rozprzestrzenianiu się wirusa, w szczególności:

- ♦ w sklepikach i sklepach oraz budkach na bazarach/targowiskach:

- ♦ zintensyfikować procesy mycia i dezynfekcji – podłóg, lad, używanego sprzętu w sklepach: koszyków

sklepowych, kas, taśm przy kasach, poręczy, uchwytów, terminali płatniczych etc.;

- ♦ ograniczać w miarę możliwości ekspozycję żywności nieopakowanej przeznaczonej do bezpośredniego spożycia tj. pieczywa, ciast np. przez przykrycie folią opakowań, przestawienie tych produktów w miejsce oddalone od konsumenta, tak aby nie leżała ona obok miejsca podawania produktów;

- ♦ zaleca się ograniczanie możliwości samoobsługowego zakupu wyrobów piekarniczych, cukierniczych, pieczywa – wskazane jest podawanie i pakowanie przez sprzedającego produkty tj. pieczywo, wyroby cukiernicze, bułki, tak aby ograniczyć kontakt klienta z żywnością;

- ✓ na straganach i stoiskach np. z owocami i warzywami:

- ♦ podawać i pakować produkty przez sprzedającego, tak aby ograniczyć kontakt klienta z żywnością;

- ♦ dezynfekować ręce po każdym kontakcie z pieniędzmi.

■ **Ograniczenie bliskich kontaktów z każdą osobą, która ma objawy chorobowe tj.: gorączkę, kaszel, duszność**

Nie należy dopuszczać do kontaktu z surowcem lub produktem osób, które mają objawy zakażenia dróg

oddechowych, nawet łagodny kaszel albo gorączkę. W przypadku nieprzestrzegania tych zasad nie obawiać się zwracać uwagi współpracownikowi i klientowi.

■ Zachowanie bezpiecznej odległości

Należy zachować bezpieczną odległość klient-klient, klient-sprzedawca, sprzedawca-sprzedawca (min. 1,5 metra).

Dotyczy to zarówno osób w sklepach i sklepach jak również na terenie całego targowiska, gdzie nie powinno się znajdować zbyt wiele osób.

Osoby, które oczekują na swoją kolej po zakupy również powinny zachować dystans 1,5 m. W sklepach i sklepikach należy zachować ten odstęp między klientami, jak również od osób sprzedających.

Poza częstym myciem i dezynfekcją, w sklepach/sklepikach w miarę możliwości zaleca się wietrzenie pomieszczeń.

■ Korzystanie z płatności bezgotówkowych w placówkach handlowych

W miarę możliwości należy korzystać głównie z płatności bezgotówkowych w placówkach handlowych. Takie płatności są bezpieczniejsze, jednakże trzeba mieć na uwadze np. seniorów, który często nie korzystają z płatności kartą. Powinni mieć oni możliwość dokonania płatności, dlatego też po każdym kontakcie z gotówką, należy myć ręce lub przynajmniej je zdezynfekować preparatem na bazie 60% alkoholu.

Możliwe jest też zorganizowanie dowozu towaru do klientów – w miarę możliwości kadrowych/transportowych.

Zarządco! Bardzo ważna jest dbałość o czystość i higienę całego targowiska, zarządzanie odpadami – wywóz śmieci, regularne sprzątanie, a także zintensyfikowanie mycia i dezynfekcji toalet,

W sklepach i na straganach np. z owocami i warzywami sprzedający powinien podawać i pakować produkty, tak aby ograniczyć kontakt klienta z żywnością

wskazane jest ustalenie harmonogramów dezynfekcji obiektów ogólnodostępnymi środkami, dbałość o odstępy między klientami (np. informacje w formie plakatów jak myć ręce w toaletach ogólnodostępnych, wywieszki, a jeśli to konieczne ograniczenie liczby klientów przebywających jednocześnie na targowisku/bazarze, za-

pewnienie przy wejściu na bazar/targowisko pojemników z płynem dezynfekcyjnym).

W przypadku, gdy powyższe wymagania nie mogą być przestrzegane, zarządca targowiska powinien podjąć decyzję, w trosce o dobro i bezpieczeństwo konsumentów, o ograniczeniu działania części lub całości targowiska/bazaru.

W placówkach handlowych należy korzystać głównie z płatności bezgotówkowych

Płatności obszarowe

Nadzwyczajne działania w związku z pandemią

Ze względu na obecną, trudną sytuację wynikającą z pandemii spowodowanej przez COVID-19, minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski podjął nadzwyczajne działania mające na celu uproszczenie w 2020 r. wnioskowania o płatności bezpośrednie i niektóre płatności PROW.

■ Przedłużenie terminu składania wniosków

Do 15 czerwca 2020 r. został przedłużony termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz niektórych płatności w ramach PROW (dotyczy działania Rolnictwo ekologiczne, Płatności ONW, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, działania Dobrostan zwierząt oraz premii w ramach działania zalesieniowego).

Do 30 czerwca 2020 r. można zgłaszać zmiany do wniosku.

To reakcja Komisji Europejskiej na wnioski płynące z Polski oraz innych państw członkowskich, w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną.

W ostatnim czasie, z powodu ograniczeń w przemieszczaniu się, rolnicy sygnalizowali trudności z dostępem do biur (ARiMR, doradcy), w których można uzyskać pomoc w składaniu wniosków, lub napotykają inne trudności w przygotowaniu swoich wniosków. Dlatego odpowiednie rozporządzenie UE (nr 2020/531) w tej sprawie zostało opublikowane. Teraz będzie więcej czasu na złożenie wniosku o przyznanie płatności.

Oczywiście, wnioski będzie można składać również po 15 czerwca, z tym że za każdy dzień roboczy opóźnienia należna kwota płatności zostanie pomniejszona o 1% (z wyjątkiem przypadków, kiedy opóźnienie jest wynikiem działania

siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności).

■ Zwiększenie zaliczki na poczet płatności bezpośrednich i płatności obszarowych PROW

Polska (a także wiele innych państw członkowskich UE) zwróciła się do Komisji Europejskiej także o umożliwienie wypłaty w kampanii 2020 r. zwiększonych zaliczek na poczet płatności bezpośrednich

szenia dopuszczalnego poziomu zaliczek za 2020 r. z 50% do 70% w przypadku płatności bezpośrednich oraz z 75% do 85% w przypadku wsparcia w ramach PROW. Rozporządzenie przewiduje również możliwość realizacji zaliczek płatności bezpośrednich w sytuacji, gdy nie są zakończone kontrole na miejscu. Wdrożenie tych rozwiązań przyczyni się do złagodzenia trudnej sytuacji rolników w Polsce.

Należy jednocześnie podkreślić, że w Polsce już od roku 2016 zaliczki na poczet płatności bezpośrednich realizowane są w wysokości 70% (na podstawie corocznych derogacji wydawanych przez Komii-

Ze względu na sytuację wynikającą z pandemii do 15 czerwca 2020 r. został przedłużony termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich

i płatności obszarowych PROW. Wniosek ten uzyskał akceptację Komisji Europejskiej. 17 kwietnia 2020 r. opublikowane zostało rozporządzenie UE nr 2020/531, które przewiduje możliwość zwiększenia

się Europejską czy to w drodze rozporządzenia (rok 2016) czy w drodze decyzji (lata 2017-2019), z tytułu wszystkich rodzajów płatności. Dzięki temu możliwe jest przekazanie rolnikom znacznych kwot we

wcześniejszym terminie – jeszcze przed 1 grudnia danego roku na konta rolników trafia ponad 9 mld zł.

■ Ograniczenie kontroli na miejscu

W związku z pandemią oraz wynikającymi z niej trudnościami gospodarczymi i finansowymi, z którymi borykają się rolnicy, Polska zwróciła się do Komisji Europejskiej także o ograniczenie kontroli i zapewnienie większej swobody w zakresie wymogów dotyczących terminów jej prowadzenia. 17 kwietnia 2020 r. opublikowane zostało rozporządzenie KE (UE) 2020/532 umożliwiające państwom członkowskim zarówno zmniejszenie minimalnego poziomu kontroli na miejscu z 5%

do 3%, jak również pewną swobodę w zakresie wymogów dotyczących terminów tych kontroli oraz możliwości przeprowadzania kontroli za pomocą nowych technologii.

Jest to szczególnie istotne, w związku z ograniczeniami przemieszczania w Polsce i innych państwach członkowskich. Przede wszystkim, ważne jest to dla działań obszarowych, dla których wczesny okres wiosenno-letni jest właściwym czasem do weryfikacji zobowiązań. Rezygnacja z realizacji kontroli w tym okresie ograniczy kontakty międzyludzkie, co wpłynie na zmniejszenie ryzyka rozprzestrzeniania się pandemii koronawirusa.

Już obecnie, aby skutecznie chronić zdrowie beneficjentów a także

swoich pracowników, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa podjęła decyzję o zawieszeniu realizacji czynności kontrolnych na miejscu (w przypadku gdy kontrola związana jest z koniecznością współudziału / obecności beneficjenta podczas wykonywania czynności kontrolnych).

Celem tych rozwiązań jest uniknięcie w 2020 r. opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o przyznawanie płatności. Pamiętajmy jednak, że zawieszenie czynności kontrolnych nie zwalnia z prawidłowej realizacji działań.

Departament Płatności Obszarowych MRiRW

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: Anix.Stock.adobe.com

Działania w celu wsparcia producentów rolnych

Od początku kryzysu spowodowanego koronawirusem Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął zdecydowane działania zarówno na forum UE jak i krajowym w celu wsparcia producentów rolnych. Wśród tych działań były zarówno te o charakterze horyzontalnym, jak i te ukierunkowane na konkretne sektory.

W ramach aktywności na forum UE, 20 marca br., w związku ze zbliżającą się wideokonferencją ministrów rolnictwa państw Unii Europejskiej 25 marca br., poświęconą kryzysowi w sektorze rolno-spożywczym wywołanym pandemią COVID-19, Polska przekazała Komisji Europejskiej szereg postulatów, zwracając uwagę, że należy podjąć natychmiastowe działania umożliwiające m. in.: uruchomienie skupu interwencyjnego wołowiny, objęcie nadzwyczajnymi środka-

mi wsparcia roślin ozdobnych i uruchomienie tych środków (pismo w tej sprawie zostało wystosowane przez ministra Ardanowskiego do komisarza Wojciechowskiego 6 kwietnia br.), uruchomienie dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku, nie wykluczając jednakże objęcia tym mechanizmem również masła i serów, z uwagi na dynamiczną sytuację; zwiększenie pomocy UE dla organizacji producentów owoców i warzyw na działania kryzysowe.

W odpowiedzi na postulaty państw członkowskich, w tym Polski, 22 kwietnia br. KE przekazała państwom członkowskim do uwag, propozycję pakietu legislacyjnego, dotyczącego działań na rynkach rolnych w odpowiedzi na kryzys wywołany pandemią COVID-19, obejmującego w zakresie:

- dopłat do prywatnego przechowywania mięsa i produktów mleczarskich, następujące projekty rozporządzeń:

- ✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) w sprawie przyznania dopłat do prywatnego przechowywania świeżego lub schłodzonego mięsa z bydła w wieku ośmiu miesięcy lub więcej oraz ustalającego z góry stawkę dopłat;
- ✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) w sprawie

przyznania dopłat do prywatnego przechowywania mięsa baraniego i koziego oraz ustalającego z góry stawkę dopłat;

✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) wprowadzającego prywatne przechowywanie odtłuszczonego mleka w proszku oraz ustalającego z góry stawkę dopłat;

✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) wprowadzającego prywatne przechowywanie masła oraz ustalającego z góry stawkę dopłat;

✓ Projekt rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) wprowadzającego tymczasowy nadzwyczajny system dopłat do prywatnego przechowywania niektórych serów oraz ustalającego z góry stawkę dopłat;

• zastosowania art. 222 rozporządzenia 1308/2013, umożliwiającego przyjęcie aktów wykonawczych wprowadzających odstępstwa od stosowania art. 101 ust. 1 TFUE, ustanawiającego zakaz nieuczciwej konkurencji w zakresie stosowania porozumień kartelowych, przewidujących ograniczanie lub kontrolowanie produkcji, poprzez umożliwienie uznanym organizacjom producentów, ich zrzeszeniom i uznanym organizacjom międzybranżowym w okresie do 6 miesięcy od wejścia w życie rozporządzeń, podjęcia działań polegających m.in. na wycofaniu z rynku produktów lub ich bezpłatnej dystrybucji oraz planowaniu produkcji, następujące projekty rozporządzeń:

✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) zezwalającego na zawieranie porozumień i decyzji w sprawie środków stabilizacji rynków w sektorze ziemniaka;

✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) upoważniającego do zawierania umów oraz podejmowania decyzji w zakresie środków stabilizujących sektor drzew i innych roślin żywych, bulw, korzeni i tym podobnych, kwiatów ciętych i liści ozdobnych;

✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) zezwalającego na zawieranie porozumień i decyzji w zakresie planowania produkcji w sektorze mleka i przetworów mlecznych;

• elastyczności w programach sektorowych, polegającej w odniesieniu do owoców i warzyw na: zwiększeniu kwalifikowalnych wydatków na przeciwdziałanie kryzysom i zarządzanie; dopuszczeniu unijnego finansowania wycofania z rynku przekraczającego 5% produkcji sprzedanej w przypadku nieodpłatnego przekazania produktów do organizacji charytatywnych; zwiększeniu możliwości sprzedaży przez członków Organizacji Producentów (OP) poza OP; zwiększeniu pułapów unijnego finansowania w przypadku obniżenia wartości produktów; bardziej elastycznego zarządzania programami operacyjnymi; większej elastyczności w odniesieniu do wycofania z rynku i wsparcia, jak i w przypadku zielonych zbiorów; poluzowaniu

kontroli programów operacyjnych i strategii krajowych; wydłużeniu terminu dla OP w odniesieniu do wydatkowania pomocy wnioskowanej w 2019 r. (z 30.04 do 30.06); redukcji kontroli administracyjnych przed zatwierdzeniem programów operacyjnych; większej elastyczności na poziomie pierwszej i drugiej kontroli dotyczącej wycofania z rynku;

✓ Krajowych Programów Wsparcia Pszczelarstwa (KPWP) na tym, że Państwa członkowskie mogą dokonać zmian w KPWP i wydłużyć wykonanie przewidzianych w nich działań do 15.09;

✓ Programu szkolnego na: wydłużeniu roku szkolnego 2019/2020 do 30.09.2020 z płatnościami dla wnioskodawców do 15.10.2020 (i możliwości wypłaty zaliczek); dostosowaniu terminów przekazywania wniosków o płatności; nieuwzględnieniu poziomu wydatkowania środków UE w roku szkolnym 2019/2020 przy przyznawaniu państwom członkowskim środków na kolejny rok szkolny 2021/2022; wprowadzeniu możliwości wypłacania przez państwa członkowskie zaliczek dla wnioskodawców, następujące projekty rozporządzeń:

✓ Projekt rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) w sprawie zastosowania wobec 2020 r. odstępstw od stosowania przepisów rozporządzenia (UE) 2017/891 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz rozporządzenia dele-

Od początku kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19 MRiRW podejmuje zdecydowane działania, ukierunkowane na konkretne sektory, w celu wsparcia producentów rolnych

gowanego Komisji (UE) 2016/1149 w odniesieniu do sektora wina w związku z pandemią koronawirusa COVID-19;

✓ Projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) wyłączającego ze stosowania rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/892, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1150, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/274, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1368 i rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/39 w odniesieniu do działań w związku z kryzysem spowodowanym koronawirusem;

✓ Projekt rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) w sprawie tymczasowych nadzwyczajnych środków stanowiących odstępstwo od niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w celu zaradzenia zakłóceniom na rynku w sektorach owoców i warzyw oraz wina spowodowanym pandemią COVID-19 i środki z tym związane.

23 kwietnia br. Polska przekazała szczegółowe uwagi do ww. 10 projektów legislacyjnych KE, wnioskując m. in., aby dopłatami do prywatnego przechowywania objąć również mięso drobiowe.

Na forum krajowym podejmowane były również działania w odpowiedzi na problemy zgłaszane przez producentów żywności, w tym przez sektor mleczarski.

9 marca br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (MGMiŻŚ) o poinformowanie o możliwych do podjęcia działaniach, mających na

celu zabezpieczenie odpowiedniej liczby kontenerów do transportu drogą morską eksportowanych przez Polskę produktów rolno-żywnościowych, w tym artykułów mleczarskich. MGiMiŻŚ zadeklarowało, że w przypadku braku dostępności na rynku kontenerów do transportu drogą morską, resort podejmie stosowne działania interwencyjne.

26 marca br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do Głównego Inspektora Sanitarnego z prośbą o opracowanie i opublikowanie jasnych, szczegółowych zaleceń / procedur dla producentów żywności co do sposobów postępowania w określonych sytuacjach i wobec określonych czynników ryzyka, np. w przypadku stwierdzenia zachorowania pracownika na COVID-19 i konieczności separacji pracowników czy dezynfekcji pomieszczeń, zwracając uwagę, że opracowanie i upublicznienie takich procedur / zaleceń jest niezwykle istotne ze względu na potrzebę utrzymania ciągłości produkcji w sektorze rolno-spożywczym i ciągłości łańcucha dostaw

Mając na względzie troskę o zapewnienie ciągłości skupu mleka i jego przerobu oraz zbytu artykułów mleczarskich, a tym samym powstrzymanie presji na spadek cen skupu surowca mlecznego, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uruchomiło na swojej stronie internetowej zakładkę „Możliwości współpracy”. Jest to rodzaj platformy do wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorcami, którzy dysponują wolnymi mocami przerobowymi i/lub powierzchnią magazynową, a tymi,

którzy takiej możliwości współpracy w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego poszukują. MRiRW planuje także uruchomienie podobnej zakładki w wersji zarówno polskiej, jak i angielskiej, która będzie zawierać listę organizacji branżowych – producentów rolnych, firm przetwórstwa i handlu, z którymi mogliby się kontaktować potencjalni zagraniczni kontrahenci zainteresowani importem żywności z Polski.

W ramach propozycji legislacyjnych dotyczących uzupełnienia pakietu szczególnych rozwiązań związanych z COVID-19 przyjętych w ustawie z 31 marca br. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568), MRiRW przedstawiło propozycję uwzględnienia w katalogu przedsiębiorstw uprawnionych do zmiany systemu lub rozkładu czasu pracy również przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze rolno-spożywczym, związanej z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności. Propozycja ta została uwzględniona w ustawie z 9 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Departament Przetwórstwa
i Rynków Rolnych MRiRW

☎ 22 623 18 45

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica,

Marcus Mainka.Stock.adobe.com

Pomoc na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw

Na podstawie ustawy z 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2019 r. poz. 33) i udzieleniu 8 kwietnia 2020 r. zgody przez Komisję Europejską, niewypłacalni producenci rolni mogą ubiegać się o:

- bankowe kredyty restrukturyzacyjne z dopłatami do oprocentowania ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- pożyczki na spłatę zadłużenia udzielane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- gwarancje spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych udzielane przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Z pomocy będą mogli korzystać mikro, małe i średnie gospodarstwa rolne. Duże gospodarstwa rolne mogą korzystać z pomocy po dokonaniu zgłoszenia do Komisji Europejskiej pomocy indywidualnej.

Do pomocy kwalifikują się gospodarstwa rolne, które prowadzą działalność rolniczą przez co najmniej 3 lata.

Warunkiem uzyskania powyższych form pomocy będzie m.in. przedstawienie przez podmiot prowadzący gospodarstwo rolne planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego zaakceptowanego przez dyrektora właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego.

Plan restrukturyzacji ma być realizowany przez okres nie dłuższy niż trzy lata. Po tym okresie gospodarstwo rolne objęte pomocą powinno

odzyskać płynność finansową i długoterminową rentowność. Z założenia, w trakcie realizacji planu restrukturyzacji producent rolny nie może zwiększać produkcji.

Kredyty na restrukturyzację zadłużenia będą udzielane przez banki, które zawrą umowę o współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

restrukturyzacyjnego. Zabezpieczeniem udzielonej gwarancji będzie ustanowienie hipoteki na nieruchomości rolnej, której właścicielem jest producent rolny. Prowizja z tytułu udzielenia gwarancji wynosi 0,5 % kwoty gwarancji.

Pożyczka na spłatę zadłużenia udzielana będzie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Niewypłacalni producenci rolni mogą ubiegać się m.in. o bankowe kredyty restrukturyzacyjne z dopłatami do oprocentowania ze środków ARiMR

Kredyty będą udzielane:

- do maksymalnej kwoty 5 mln zł na spłatę 75% zadłużenia mikro i małych gospodarstw rolnych i 60% średnich gospodarstw rolnych;
- oprocentowanie dla producenta rolnego wynosi 2% w skali roku;
- okres spłaty kredytu restrukturyzacyjnego – nie dłuższy niż 10 lat.

Kredyt na restrukturyzację może być łączony z gwarancją spłaty tego kredytu udzielaną przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa bankowi, z którym producent rolny zawarł warunkową umowę kredytu

- do maksymalnej kwoty 5 mln zł na spłatę 75% zadłużenia mikro i małych gospodarstw rolnych i 60% średnich gospodarstw rolnych;
- oprocentowanie pożyczki wynosi 5,84% w skali roku;
- okres spłaty pożyczki – nie dłuższy niż 15 lat.

Pożyczki na spłatę zadłużenia nie mogą być łączone z innymi formami pomocy państwa.

Departament Wsparcia Rolników MRiRW

☎ 22 623 16 37

Zdjęcie: fotolia

Gwarancje spłaty kredytów

dla rolników i przedsiębiorców prowadzących działalność przetwórczą

Rolnicy i przetwórcy mogą ubiegać się o gwarancje spłaty komercyjnych kredytów bankowych z Funduszu Gwarancji Rolnych (FGR). Wartość funduszu to 50 mln euro. FGR powstał na podstawie umowy zawartej pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020).

Gwarancje z FGR są w całości skierowane do sektora rolnego: obejmują kompleksowo zarówno rolników, jak i przetwórców. Gwarancjami mogą zostać objęte kredyty w łącznej kwocie ponad 1,1 mld zł. Udzielają ich banki, które zawarły umowę z BGK.

Gwarancje oferowane przez BGK ułatwiają rolnikom i przetwórcom dostęp do finansowania kredytowego. Banki bardzo chętnie sięgają po zabezpieczenie w formie gwarancji BGK, jednocześnie korzystając z tak wysokiej jakości zabezpieczenia, udzielając kredytów na korzystniejszych warunkach, np. sto-

sując niższą marżę, niższą prowizję, dłuższy okres kredytowania, karencję w spłacie zadłużenia czy oferując wyższą kwotę kredytu.

Zalety gwarancji z Funduszu Gwarancji Rolnych:

- obejmuje do 80 proc. kwoty kapitału kredytu;
- jest bezpłatna dla rolników i przetwórców;
- zabezpiecza kredyty udzielane z terminem spłaty do 15 lat;
- kwota udzielonej gwarancji może wynosić do 10 mln zł.

Nabór wniosków o udzielenie gwarancji nie jest ograniczony czasowo i można o nie wnioskować stale. Warto również podkreślić

prostą procedurę uzyskania gwarancji BGK – złożenie wniosku o udzielenie gwarancji odbywa się wraz ze złożeniem wniosku o kredyt, w danym banku kredytującym.

Nie ma konieczności przeprowadzania złożonej oceny merytorycznej projektu – finansowanie celu kredytu bez katalogu kosztów kwalifikowalnych, koszty finansowane są w kwotach brutto. Ponadto gwarancją spłaty objęte są kredyty dotyczące wszystkich kierunków produkcji rolnej, bez względu na wielkość ekonomiczną gospodarstw rolnych.

Aby skorzystać z gwarancji trzeba spełniać standardowe kryteria finansowania obowiązujące w bankach kredytujących oraz kryteria określone dla gwarancji w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020:

- w poddziałaniu: 4.1 „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, dla typu operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” lub

Wartość Funduszu Gwarancji Rolnych (FGR) wynosi 50 mln euro. Gwarancje z FGR obejmują rolników i przetwórców

• w poddziałaniu 4.2: „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”, dla typu operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych”.

Gwarancją może być objęty nowy kredyt inwestycyjny oraz kredyt obrotowy nieodnawialny, przeznaczony na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej związanej z inwestycją realizowaną ze wsparciem PROW 2014-2020. Gwarancja może być udzielona do kredytu dla rolników przeznaczonego np. na: zakup zwierząt gospodarskich, roślin jednorocznych, budowę, przebudowę, remont budynków, montaż instalacji technicznej i wyposażenia w budynkach, zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, w tym także używanych i nie starszych niż 5 lat, zakładanie sadów lub plantacji krzewów owocowych, zakup gruntów (do wysokości 10% kosztów inwestycji), inwestycje pro-

ekologiczne związane z działalnością, budowę ujęć wody, w tym studni i zbiorników.

W przypadku przetwórców gwarancja może dotyczyć kredytów m.in. na zakup specjalistycznych środków transportu wewnętrznego i zewnętrznego, budowę i rozbudowę budynków produkcyjnych i magazynowych, koszty transportu do miejsca realizacji inwestycji materiałów służących realizacji inwestycji oraz maszyn i urządzeń niezbędnych do realizacji inwestycji, zakup maszyn i urządzeń do przetwarzania produktów rolnych lub nierolnych.

Gwarancją może być objęta również spłata kredytu na finansowanie obowiązkowego wkładu własnego w poddziałaniach PROW 2014-2020, zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania służącego wsparciu prowadzonej działalności.

Aktualnie umowy na udzielanie kredytów z gwarancją spłaty z BGK zawierało osiem banków, w tym banki spółdzielcze, zarówno zrzeszone

w Spółdzielczej Grupie Bankowej SGB Bank SA oraz w Banku Polskiej Spółdzielczości SA, jak i banki spółdzielcze niezrzeszone, tj.: BS w Brodnicy, Warmińsko-Mazurski Bank Spółdzielczy, BS Rzemiosła w Krakowie, banki komercyjne: Alior Bank SA, mBank SA, BNP Paribas SA.

Pierwsze kredyty zabezpieczone gwarancją BGK z FGR trafiły do kredytobiorców z banków zrzeszonych SGB-Bank SA i BPS Bank SA oraz BS w Brodnicy i Alior Bank SA.

Szczegóły na temat gwarancji BGK z FGR oraz aktualna lista banków kredytujących publikowana jest na stronie internetowej BGK (<https://www.bgk.pl/przedsiębiorstwa/poreczenia-i-gwarancje/gwarancja-splaty-kredytu-z-funduszu-gwarancji-rolnych/>).

Departament Wsparcia Rolników MRiRW

☎ 22 623 16 37

Zdjęcie: fotolia

Jak chronić owady zapylające stosując środki ochrony roślin

Kompendium wiedzy

Ochrona chemiczna od wielu lat jest jedną z głównych metod walki ze szkodnikami i patogenami roślin. Jej zaletą jest szybkie i skuteczne działanie w ograniczaniu agrofagów, ale wadę stanowi nie zawsze wystarczające bezpieczeństwo dla ludzi i środowiska naturalnego, w tym owadów zapylających. Istotnym elementem w bezpiecznej ochronie roślin jest zatem zapewnianie transferu wiedzy w tym zakresie do praktyki.

Mając powyższe na uwadze, w ramach realizowanych na rzecz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

przez branżowe instytuty naukowe programów wieloletnich, została opracowana i uruchomiona Platforma Sygnalizacji Agrofagów

(www.agrofagi.com.pl) udostępniająca niezbędne informacje z tego zakresu. Platforma prowadzona jest przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w ścisłej współpracy z Instytutem Ogrodnictwa oraz Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB, a także ośrodkami doradztwa rolniczego i Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych. Aktualnie na platformie dostępnych jest ponad 610 plików i 40 linków do stron internetowych.

towych z informacjami na temat ochrony roślin (metodyki, poradniki, wykazy środków ochrony roślin, programy ochrony roślin i film instruktażowy z zakresu postępowania pod kątem uniknięcia zatrucia pszczoł). Wskaźnik w postaci licznika odwiedzin (w 2020 r. to już ponad 261 000 odwiedzin, w latach 2017-2019 to ponad 730 000) wyraźnie wskazuje na popularność tego portalu internetowego. W serwisie tym jest wyodrębniony blok tematyczny przeznaczony wyłącznie ochronie owadów zapylających. Są też zamieszczone do pobrania plakaty, ulotki i broszury informacyjne dotyczące ochrony owadów zapylających.

Jak wskazują materiały zamieszczone na Platformie Sygnalizacji Agrofagów, dla ochrony zapylaczy istotne znaczenie ma przede wszystkim przestrzeganie przez stosujących środki ochrony roślin zasad dobrej praktyki ochrony roślin oraz integrowanej ochrony roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin (Dz. U. poz. 505). Jednym z tych wymagań jest ochrona organizmów pożytecznych oraz stwarzanie warunków sprzyjających ich występowaniu, co w szczególności dotyczy owadów zapylających i naturalnych wrogów organizmów szkodliwych. Decyzje o wykonaniu zabiegów ochrony roślin powinny być podejmowane w oparciu o monitoring występowania organizmów szkodliwych, z uwzględnieniem progów szkodliwości. Natomiast dokonując wyboru środków ochrony roślin należy brać pod uwagę ich selektywność. Ponadto, stosowanie środków ochrony roślin powinno być ograniczone do niezbędnego minimum, w szczególności poprzez odpowiedni dobór dawki lub ograniczenie liczby wykonywanych zabiegów.

Dla ochrony zapylaczy istotne znaczenie ma przede wszystkim przestrzeganie przez stosujących środki ochrony roślin zasad dobrej praktyki ochrony roślin oraz integrowanej ochrony roślin

Niezbędne informacje z tego zakresu są dostępne właśnie na Platformie Sygnalizacji Agrofagów.

Należy też podkreślić, że wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin może być prowadzone jedynie sprzętem sprawnym technicznie, w określonych warunkach atmosferycznych (prędkość wiatru nie może przekraczać 4 m/s), a także w odległości większej niż 20 m od pasiek. Stosowanie tych reguł eliminuje ryzyko niezamierzonego znosu środka ochrony roślin na teren pasieki i zatrucia pszczoł.

Dodatkowo, profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek informowania wszystkich zainteresowanych osób

o planowanych zabiegach, co dotyczy m.in. pszczelarzy. Umożliwia to podjęcie działań chroniących owady.

Wykonując zabiegi ochrony roślin należy zatem zwracać uwagę nie tylko na efektywność zabiegu, ale także na skutki, jakie mogą one spowodować dla organizmów pożytecznych, w tym owadów zapylających, bez których uzyskanie oczekiwanego plonu w przypadku szeregu gatunków roślin uprawnych byłoby niemożliwe.

Departament Jakości Żywności
i Bezpieczeństwa Produkcji Roślinnej MRiRW

☎ 22 623 16 32

Zdjęcie: fotolia

Małe rzeźnie rolnicze

To warto wiedzieć

18 lutego 2020 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 20 grudnia 2019 r. w sprawie *niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw*. Rozporządzenie wprowadziło ułatwienia w zakresie wymagań weterynaryjnych odnoszących się do rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw.

Rozporządzenie skierowane jest do rolników utrzymujących zwierzęta w swoich gospodarstwach i zainteresowanych rozwojem działalności poprzez dokonywanie uboju zwierząt lub ewentualnie rozbioru ich mięsa w celu wprowadzenia pozyskanego mięsa na rynek, na małą skalę.

Rzeźnia rolnicza może składać się nawet z jednego pomieszczenia pod warunkiem zachowania bardzo dobrej organizacji pracy. W rzeźniach rolniczych mogą być ubijane zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie, w którym usytuowana jest rzeźnia, a także zwierzęta innych podmiotów utrzymywane w gospodarstwach położonych w tym samym powiecie, w którym zlokalizowana jest rzeźnia, lub w powiatach sąsiednich.

Podmioty zamierzające prowadzić taką działalność, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę lub adaptację istniejących pomieszczeń, są obowiązane sporządzić projekt technologiczny zakładu i przestać go właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii (PLW) w celu zatwierdzenia. Po ukończeniu procesu inwestycyjnego powinien zostać złożony wniosek do właściwego terytorialnie PLW o zatwierdzenie zakładu, co najmniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności.

Po kontroli zakładu przez PLW i uzyskaniu zatwierdzenia lub warunkowego zatwierdzenia rzeźni rolnicy będą mogli rozpocząć działalność.

W rzeźniach rolniczych można poddawać ubojowi zwierzęta gospodarskie kopytne (świnie, owce, kozy, bydło, konie), drób, zajęczaki, ptaki bezgrzebieniowe lub kopytne zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych, których posiadaczem jest podmiot prowadzący tę rzeźnię lub inny podmiot utrzymujący zwierzęta w gospodarstwie położonym na terenie tego samego powiatu, w którym położona jest rzeźnia, lub na terenie powiatów sąsiadujących. Rozporządzenie przewiduje limity dzienne i roczne w odniesieniu do liczby zwierząt ubijanych w rzeźniach rolniczych z podziałem na poszczególne gatunki lub grupy zwierząt.

W rozporządzeniu określono dla rzeźni rolniczych specjalne, mniej ry-

gorystyczne wymagania weterynaryjne, w porównaniu do niektórych przepisów określonych w rozporządzeniach WE nr 852/2004 i 853/2004. Podmioty prowadzące tego typu zakłady zobowiązane są jednak do spełnienia wymagań dla rzeźni, określonych w pozostałych przepisach rozporządzenia 852/2004 oraz rozporządzenia 853/2004, przepisach prawa krajowego oraz innych przepisach UE.

Odstępstwa mogą dotyczyć na przykład:

- lokalizacji miejsca do zmiany odzieży własnej na odzież roboczą i ochronną – może ono być zlokalizowane w pobliżu pomieszczeń produkcyjnych;
- miejsc przechowywania środków czyszczących i odkażających – mogą one być przechowywane w obszarach, gdzie pracuje się z żywnością pod warunkiem, że przechowywane będą w wydzielonych, zamykanych miejscach lub zamykanych pojemnikach;
- posiadania magazynu żywności – w przypadku, gdy w tej rzeźni są poddawane ubojowi wyłącznie zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie, w którym zlokalizowana jest rzeźnia;
- posiadania oddzielnych pomieszczeń zamykanych na klucz lub zagród dla chorych zwierząt – w przypadku, gdy w tej rzeźni są poddawane ubojowi wyłącznie zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie, w którym zlokalizowana jest rzeźnia;
- możliwości lokalizacji toalety w pobliżu pomieszczenia uboju i rozbioru;
- możliwości wykonywania poszczególnych czynności związanych z ubojem i obróbką poubojową zwierząt

w jednym pomieszczeniu pod warunkiem, że czynności te są wykonywane w odrębnym miejscu albo w innym czasie, w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie mięsa, oraz po zakończeniu przeprowadzane jest odpowiednie czyszczenie i odkażanie miejsc wykonywania tych czynności lub całego pomieszczenia;

- możliwości korzystania z systemu urządzeń do odkażania narzędzi, który umożliwia dostęp do odkażonych

nia, zapewnienia niestykania się mięsa zdatnego i zatrzymanego, zapewnienia nie wprowadzania do obrotu do czasu otrzymania ostatecznej decyzji ulw (po uzyskaniu wyników badania np. na włośnię), spełnienia warunków w odniesieniu do chorób zakaźnych zwierząt;

- miejsc z odpowiednimi urządzeniami do celów czyszczenia, mycia i dezynfekcji środków transportu np. w przypadku, gdy zwierzęta są do-

lub pełnoetatowych pracowników PIW). Ponadto podlegają one okresowym kontrolom przeprowadzanym przez powiatowych lekarzy weterynarii na podstawie analizy ryzyka. Kontrole te będą obejmowały strukturę, wyposażenie, procedury zapewniające bezpieczeństwo mięsa wdrożone w rzeźni (GHP, GMP, HACCP) jak i wymagania dotyczące dobrostanu zwierząt.

W przypadku prowadzenia sprzedaży mięsa konsumentowi końcowemu należy zauważyć, że zakłady zatwierdzone, co do zasady, prowadzą dostawy do innych podmiotów (zakładów przetwórczych, hurtowni, sklepów detalicznych), jednakże:

- przy rzeźni może funkcjonować sklep detaliczny – taka działalność polegająca na prowadzeniu sprzedaży detalicznej mięsa pozyskanego w zatwierdzonym zakładzie podlega nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i powinna być zgłoszona do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, zgodnie z przepisami ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, albo
- podmiot prowadzący rzeźnię rolniczą może posiadać zarejestrowaną działalność RHD, w ramach której może prowadzić sprzedaż określonej ilości mięsa zwierząt gospodarskich kopytnych, drobiu i zajęczaków oraz zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych. Taka działalność podlega nadzorowi IW i powinna być zgłoszona do właściwego PLW, zgodnie z przepisami ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego;
- podmiot prowadzący rzeźnię rolniczą może posiadać zarejestrowaną działalność SB, w ramach której może prowadzić sprzedaż niewielkiej ilości mięsa drobiu i zajęczaków. Taka działalność podlega nadzorowi IW i powinna być zgłoszona do właściwego PLW, zgodnie z przepisami ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego.

Przy rzeźni może funkcjonować sklep detaliczny. Taka działalność podlega nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i powinna być zgłoszona do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

narzędzi podczas produkcji, system ten może obejmować urządzenia z dopływem gorącej wody o temperaturze nie niższej niż 82°C lub korzystanie z metod alternatywnych;

- chłodniczego przechowywania mięsa – nie muszą być zapewnione osobne pomieszczenia chłodnicze, rzeźnia może korzystać z urządzeń chłodniczych pod warunkiem, że w osobnych urządzeniach przechowywane jest mięso zdatne i niezdatne do spożycia przez ludzi. Mięso zdatne do spożycia przez ludzi i zatrzymane (np. oczekujące na wynik badania na włośnię) będzie można przechowywać w jednym urządzeniu chłodniczym pod warunkiem: opracowania i wdrożenia procedur odpowiedniego ich znakowa-

prowadzane lub transportowane do rzeźni bezpośrednio z gospodarstwa, w którym były utrzymywane.

Rozporządzenie dotyczące rzeźni rolniczych nie przewiduje odrębnego znakowania mięsa pochodzącego z rzeźni rolniczych.

Rzeźnie rolnicze podobnie jak inne zakłady produkujące żywność pochodzenia zwierzęcego podlegają nadzorowi i urzędowym kontrolom Inspekcji Weterynaryjnej, przy czym bezpośredni nadzór będzie sprawowany przez powiatowych lekarzy weterynarii. Podobnie jak w innych rzeźniach ubijane zwierzęta są poddawane badaniom przed i poubojowym przeprowadzanym przez urzędowych lekarzy weterynarii (wyznaczonych lekarzy weterynarii

Osoby przeprowadzające uśmiercanie i działania związane z uśmiercaniem zwierząt muszą posiadać odpowiedni poziom kwalifikacji, aby wykonywać te czynności, nie powodując u zwierząt jakiegokolwiek niepotrzebnego bólu, niepokoju lub

cierpienia. W tym celu konieczny jest udział w szkoleniu w tym zakresie, organizowanym przez powiatowego lekarza weterynarii, potwierdzony zaświadczeniem. Brak jest obowiązku odbycia trzymiesięcznej praktyki na stanowisku ubojowym pod nadzo-

rem osoby posiadającej udokumentowany 3-letni staż pracy na stanowisku ubojowym.

Główny Inspektorat Weterynarii

☎ 22 623 17 17

Zdjęcie: Auremar.Stock.adobe.com

Ubój – zmiana wymagań

21 kwietnia 2020 r. zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw pod poz. 712 rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 16 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt.

W rozporządzeniu zrównano poziom kwalifikacji wymaganych od osób wykonujących uśmiercanie i czynności związane z uśmiercaniem zwierząt w rzeźniach rolniczych z dotychczas obowiązującymi wymaganiami w zakresie uboju zwierząt na użytek własny.

W związku z powyższym osoba, która zdecyduje się prowadzić rzeźnię rolniczą, określoną w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (Dz. U. z 2020 r. poz. 56), będzie mogła dokonywać uboju zwierząt będących jej własnością, a także zwierząt należących do innych podmiotów utrzymujących zwierzęta w gospodarstwach położonych w tym samym powiecie, w którym znajduje się ta rzeźnia, lub na ob-

sarach powiatów sąsiadujących z tym powiatem, po uzyskaniu zaświadczenia o odbyciu bezpłatnego szkolenia w tym zakresie zorganizowanego przez powiatowego lekarza weterynarii albo – na jego

w sytuacji kryzysu wywołanego epidemią COVID-19.

Uruchomienie większej liczby rzeźni rolniczych o małej zdolności produkcyjnej zwiększy konkurencyjność tych rzeźni w wyniku obniżenia kosz-

Zawarte w rozporządzeniu przepisy ułatwią funkcjonowanie rolnikom i przedsiębiorcom rolnym w sytuacji kryzysu wywołanego pandemią

zlecenie – przez inny podmiot. Taka osoba będzie zwolniona z obowiązku odbywania 3-miesięcznej praktyki na stanowisku ubojowym. Praktyka taka w obecnych warunkach prowadzenia działalności przez podmioty prywatne zajmujące się ubojem zwierząt nie jest praktycznie możliwa do odbycia.

Zaproponowane przepisy ułatwią funkcjonowanie i przetrwanie przedsiębiorcom rolnym i rolnikom

tów produkcji w takich rzeźniach, a także wzmocni pozycję rolników producentów żywca, którzy będą mogli realizować swoją działalność w ramach krótkich łańcuchów.

Rozporządzenie weszło w życie 22 kwietnia 2020 r.

Departament Bezpieczeństwa Hodowli

i Produkcji Zwierzęcej MRiRW

☎ 22 623 18 43

Zdjęcie: fotolia

Zasady odstępstwa od badań laboratoryjnych w kierunku ASF

W Głównym Inspektoracie Weterynarii, we współpracy z przedstawicielami związków branżowych Połpig oraz Polsus, zostały opracowane zasady bioasekuracji dla gospodarstw utrzymujących świnię, celem uzyskania odstępstwa od obowiązku wykonywania badań laboratoryjnych. Odstępstwa dotyczą próbek krwi w kierunku ASF, pobranych od świń na 7 dni przed przemieszczeniem zwierząt z obszaru objętego ograniczeniami i obszaru zagrożenia. Wytyczne opisujące sposób biologicznego zabezpieczenia fermy świń składają się z dokumentu bazowego zawierającego wymagania w zakresie:

- statusu zdrowotnego gospodarstwa i jego otoczenia w kontekście ASF;
- infrastruktury gospodarstwa, w tym podziału fermy na tzw. strefę czystą i brudną;
- zarządzania na fermie zwierzętami, ludźmi, paszami, ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego itp.;
- prowadzonej dokumentacji oraz wzoru protokołu kontrolnego, stanowiącego integralną część przedmiotowych wytycznych. Dokument ten wraz z protokołem zawiera istniejące wymagania w zakresie bioasekuracji wynikające z dotychczasowych przepisów oraz nowe dodatkowe zasady do dobrowolnego wdrożenia.

Działania te podjęto z uwagi na coraz większą liczbę wykonywanych badań laboratoryjnych próbek

pobranych od świń przed przemieszczeniem poza obszary wymienione w części II i III decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE, wskazówki

W GIW, we współpracy z przedstawicielami związków branżowych, zostały opracowane zasady bioasekuracji dla gospodarstw utrzymujących świnię, celem uzyskania odstępstwa od obowiązku wykonywania badań krwi w kierunku ASF, pobranej od świń na 7 dni przed przemieszczeniem zwierząt z obszaru objętego ograniczeniami i obszaru zagrożenia

w dokumentach unijnych między innymi takimi jak „Principles and criteria for geographically defining ASF

regionalisation” rewizja 3, a także działania w zakresie zwalczania tej choroby w Polsce, które wskazują, że najbardziej ryzykownym okresem w roku z punktu widzenia możliwości przenikania wirusa ASF do gospodarstw jest okres od początku czerwca do końca października. Należy uznać, że spełnienie wymagań opisanych w nowo wypracowanym dokumencie powinno umożliwić przyznanie odstępstwa od konieczności pobierania próbek krwi do badań przed przemieszczeniem przez cały rok kalendarzowy.

Natomiast w okresie od listopada do końca maja odstępstwo od wykonywania badań laboratoryjnych przy przemieszczeniu świń z obszaru objętego ograniczeniami i obszaru zagrożenia, może być przyznawane na podstawie spełniania obligatoryjnych, podstawowych wymagań weterynaryjnych zawartych w obowiązujących rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dokumenty opisujące powyższe zasady bioasekuracji ferm trzody chlewnej znajdują się na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii w zakładce ASF – informacje dla hodowców i przedsiębiorców – materiały pomocnicze dla hodowców świń.

Główny Inspektorat Weterynarii

☎ 22 623 17 17

Zdjęcie: fotolia

Dopłaty 2020

Nowy termin składania oświadczeń

Ze względu na trwający stan epidemii ulega zmianie termin na złożenie oświadczenia potwierdzającego brak zmian w 2020 r. w odniesieniu do wniosku o przyznanie płatności złożonego w roku 2019.

Oświadczenia potwierdzające brak zmian w stosunku do wniosku o dopłaty z roku 2019 można składać od 2 marca 2020 r. Pierwotnie termin na złożenie oświadczenia kończył się 15 kwietnia 2020 r.

Zgodnie z zapisami ustawy COVID-19, ze względu na zawieszenie końcowego terminu, podpisane oświadczenie potwierdzające brak zmian będzie można złożyć w terminie 15 dni kalendarzowych po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego (epidemii), ale nie później niż do ostatniego dnia składania wniosków o przyznanie płatności.

W tym roku, ze względu na epidemię koronawirusa i konieczność ograniczenia bezpośredniego kontaktu pracowników biur powiatowych z interesantami, ARiMR udostępniła rolnikom szeroki wachlarz możliwości składania oświadczeń – można je wysłać pocztą, zło-

żyć poprzez platformę ePUAP lub wysłać zeskanowane dokumenty pocztą elektroniczną na adres mailowy biura powiatowego, a oryginał dostarczyć w terminie późniejszym. Dokumenty można również pozostawić w udostępnionych

przy wejściach do biur powiatowych wrzutniach lub urnach.

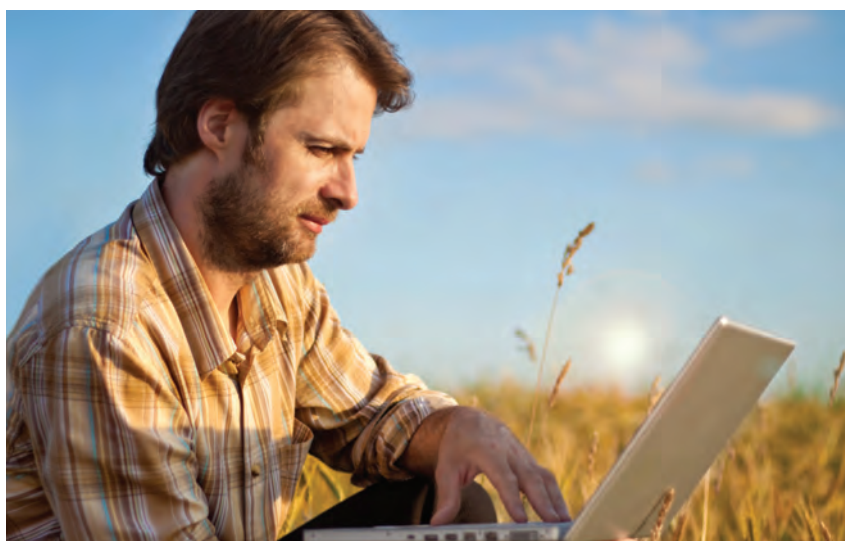
Rolnicy uprawnieni do złożenia oświadczenia mogą także zalogować się do aplikacji eWniosekPlus i złożyć wniosek przez internet.

Przyjmowanie wniosków o dopłaty drogą elektroniczną, za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus, ruszyło 15 marca 2020 r.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia

Rolnicy uprawnieni do złożenia oświadczenia mogą zalogować się do aplikacji eWniosekPlus i złożyć wniosek przez internet

Wydłużone terminy naborów

z PROW 2014-2020

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z powodu trudnień związanych z pandemią koronawirusa, wydłużyła terminy naborów wniosków o przyznanie pomocy z PROW 2014-2020 na inwestycje chroniące przed ASF lub powodzią, a także w nawadnianie gospodarstw.

Do 17 czerwca 2020 r. przedłużony został termin na dostarczanie wniosków w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof”. Ta propozycja pomocy skierowana jest do dwóch grup odbiorców.

Pierwszą stanowią rolnicy, którzy zajmują się chowem lub hodowlą nie mniej niż 50 sztuk świń i chcą zrealizować inwestycje chroniące ich gospodarstwa przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF. Na tego typu przedsięwzięcia mogą otrzymać maksymalnie 100 tys. zł, przy czym wysokość dofinansowania przyznanego przez ARiMR nie może przekroczyć 80 proc. kosztów kwalifikowanych zrealizowanej inwestycji. Pomoc można otrzymać m.in. na: wykonanie ogrodzenia chlewni, utworzenie lub zmodernizowanie niecki dezynfekcyjnej, wyposażenie gospodarstwa w urządzenie do dezynfekcji.

Drugą grupą, do której kierowane jest wsparcie, są spółki wodne lub związki spółek wodnych, w których większość stanowią rolnicy posiadający grunty rolne. Na inwestycje

w sprzęt do utrzymania urządzeń wodnych służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny mogą one otrzymać maksymalnie 1 mln zł. Także w tym przypadku limit dofinansowania

O pomoc, która realizowana jest w ramach działania Modernizacja gospodarstw rolnych, może wystąpić rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni co najmniej 1 ha i nie większe niż 300 ha, prowadzący działalność zarobkową w ramach produkcji zwierzęcej lub roślinnej, o czym ma świadczyć wykazany przychód w wysokości co najmniej 5 tys. zł, odnotowany w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku. Konieczna jest także obecność w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rol-

Rolnicy zajmujący się chowem lub hodowlą nie mniej niż 50 sztuk świń i chcący zrealizować inwestycje chroniące ich gospodarstwa przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF, mogą składać wnioski o wsparcie do 17 czerwca br.

wynosi 80 proc. kosztów kwalifikowanych zrealizowanej inwestycji.

Z kolei rolnicy, którzy chcą ubiegać się w Agencji o dotację na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa, mają teraz na to czas do 20 lipca 2020 r.

nych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Dofinansowaniem z ARiMR mogą zostać objęte trzy kategorie inwestycji: ulepszające już istniejące instalacje nawadniające; powiększające obszar nawadniania; jed-

Dofinansowaniem mogą zostać również objęte inwestycje w nawadnianie gospodarstwa. Rolnicy, którzy chcą ubiegać się w ARiMR o dotację na ten cel mają czas na złożenie wniosku do 20 lipca br.

nocześnie powiększające obszar nawadniania oraz ulepszające już istniejące instalacje. Wsparcie finansowe na jednego beneficjenta

i jedno gospodarstwo wynosi maksymalnie 100 tys. zł, przy czym refundacji podlega 50 proc. kosztów poniesionych na realizację inwestycji

(60 proc. w przypadku młodego rolnika).

W związku z ogłoszonym w Polsce stanem epidemii, która ograniczyła możliwość osobistego załatwiania spraw przez rolników w placówkach ARiMR, wnioski w obu naborach można przekazać do oddziałów regionalnych w następujący sposób: w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrynkę podawczą, za pośrednictwem platformy ePUAP lub pocztą tradycyjną. Wnioski można również dostarczyć do specjalnych wrzutni, które ustawione są w placówkach terenowych Agencji.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia

Mozna ubiegać się o odroczenie terminu spłaty zadłużenia

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informuje o możliwości ubiegania się o odroczenie terminu spłaty zadłużenia wobec ARiMR do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonych w związku z pandemią koronawirusa.

Możliwość skorzystania z ulgi w spłacie zobowiązań, w tym wobec ARiMR, to jedno z założeń „tarczy antykryzysowej”, którą rząd opracował dla rolników. Wniosek o odroczenie terminu spłaty zadłużenia rolnicy mogą złożyć bez wychodzenia z domu.

W tym celu Agencja przygotowała specjalny druk wniosku, który dostępny jest na stronie: www.arimr.gov.pl. Wypełniony wniosek należy kierować do centrali, oddziałów regionalnych lub biur powiatowych w następujący sposób:

• za pośrednictwem platformy ePUAP: <https://epuap.gov.pl/wps/portal>;

• pocztą elektroniczną na adres centrali ARiMR: INFO@arimr.gov.pl;

• pocztą tradycyjną.

Gdy rolnik nie ma możliwości przekazania wniosku drogą elektroniczną, może go również dostarczyć do wrzutni, które znajdują się w placówkach terenowych Agencji.

Do czasu odwołania stanu epidemii można ubiegać się o odroczenie terminu spłaty zadłużenia wobec ARiMR

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia

Agencja nie dopuściła do zmarnowania 360 ton żywności

Dzięki szybkiej reakcji władz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz zastosowaniu odpowiedniego podejścia do kwestii obrotu żywnością w ramach realizowanego „Programu dla szkół” nie dopuszczono do zmarnowania setek ton produktów.

„Program dla szkół” to działanie delegowane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Celem programu jest dostarczanie do szkół świeżej i zdrowej żywności – owoców, warzyw i produktów mlecznych.

W związku z panującą w Polsce epidemią szkoły i placówki oświatowe zostały zamknięte, a dostawy żywności realizowane w ramach „Programu dla szkół” wstrzymane. Dostawcy mieli w swoich magazynach nadwyżki

Dzięki ARiMR dostawy żywności realizowane w ramach „Programu dla szkół” trafiły do organizacji charytatywnych, szpitali, policji, wojska

żywności, które mogły ulec zepsuciu. ARiMR na wniosek ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego podjęła decyzję zapobiegającą zmarnotrawieniu jej. Równocześnie Agencja otrzymała od Komisji Europejskiej zgodę na realizację takich działań.

Dostawcy działający w ramach „Programu dla szkół” przekazali blisko 360 ton produktów szpitalom, policji, wojsku, innym służbom mundurowym oraz organizacjom charytatywnym, które dystrybuowały je dalej, np. do domów pomocy społecznej.

Z informacji przekazanych przez jednostkę wdrażającą (KOWR) wynika, że wszyscy dostawcy zagospodarowali swoje produkty. Łącznie do potrzebujących trafiło blisko 360 ton żywności.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia. ©Pantherstock/ Photogenica, Katya

Maximenko.Stock.adobe.com, Sea Wave.Stock.adobe.com

Korzyści z cyfryzacji

Od 30 marca 2020 r. działa w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nowy system, który pozwala drogą elektroniczną przestać z biur powiatowych do centrali ARiMR zautoryzowane listy zleceń płatności dla dopłat bezpośrednich i obszarowych PROW. – *Moduł eLZP, bo tak ten system się nazywa, to kolejne cyfrowe narzędzie stworzone przez Agencję, które usprawnia jej pracę, a także przyspiesza załatwianie spraw rolników* – mówi Tomasz Nowakowski, prezes ARiMR.

Do tej pory zatwierdzone podpisem listy zleceń płatności dla dopłat i towarzyszące im dokumenty były drukowane przez pracownika biura powiatowego ARiMR, podpisywane ręcznie przez pracownika biura powiatowego, a następnie wysyłane za pośrednictwem poczty tradycyjnej.

nej do centrali Agencji. Dopiero po odpowiednich sprawdzeniach, także wewnątrz centrali ARiMR, uruchamiana była procedura wypłaty rolnikom dopłat bezpośrednich i obszarowych. Teraz ten cały proces odbywa się drogą elektroniczną za pośrednictwem Modułu eLZP. Dzięki temu rozwiązaniu skracają się czas obiegu dokumentów

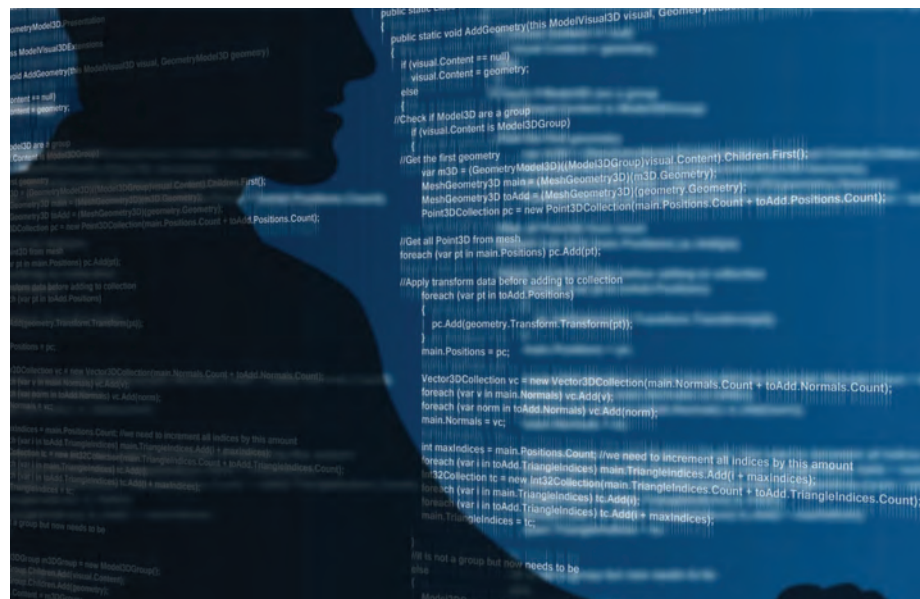
kacja ta informuje także rolników o występujących brakach i błędach kontroli krzyżowych. Składanie przez rolników wniosków o przyznanie płatności przez internet przyczyniło się do sprawniejszej obsługi wniosków i przyspieszyło wypłatę dopłat.

W tym samym roku Agencja uruchomiła również portal IRZplus.

wadzanych w gospodarstwach rolników przez pracowników Agencji. W konsekwencji zyska rolnik – korzystanie z mobilnej aplikacji przyspieszy ocenę jego wniosku i wydanie decyzji, a tym samym wypłatę pieniędzy.

– Wszystkie te informatyczne przedsięwzięcia, w tym wdrożony właśnie Moduł eLZP, wpisują się w realizowaną przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Strategię 4.0. O słuszności wyboru tej drogi może świadczyć fakt, że w sytuacji kryzysowej, a z taką po wybuchu pandemii mamy teraz w Polsce i na świecie do czynienia, technologie cyfrowe stają się jak nigdy przedtem istotne w działalności urzędów i instytucji państwowych, umożliwiając im w trudnych warunkach realizację powierzonych zadań – mówi Tomasz Nowakowski, prezes ARiMR.

W ostatnich latach Agencja systematycznie inwestuje w technologie cyfrowe. Wstępem było uruchomienie w Lublinie specjalnego ośrodka tworzenia oprogramowania zatrudniającego specjalistów z branży IT. Z doświadczeń ostatnich lat wynika, że projekty realizowane siłami własnymi są lepiej dopasowane do potrzeb użytkowników. Realizacja projektów własnymi zespołami ma również tę przewagę nad procesem dostarczania rozwiązań IT przez firmy zewnętrzne, że nie jest obciążona koniecznością organizowania czasochłonnych przetargów przez ARiMR, a celem projektów jest spełnienie oczekiwań użytkowników końcowych, a nie osiągnięcie zysku.

W ostatnich latach ARiMR systematycznie inwestuje w technologie cyfrowe

niezbędnych do realizacji płatności, co przekłada się na szybsze przekazywanie dopłat rolnikom. Zyskują beneficjenci, ale zyskuje także Agencja. Dostarczanie list zleceń płatności nie w wersji papierowej, ale elektronicznej sprawia, że ARiMR może ograniczyć koszty papieru i przesyłek.

W 2018 r. Agencja udostępniła na swojej stronie internetowej nową aplikację eWniosekPlus służącą do składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich i płatności obszarowych PROW. Aplikacja udostępnia rolnikom wstępnie wypełniony, na podstawie danych z roku poprzedniego, wniosek o przyznanie płatności wraz z wyrysowanymi działkami rolnymi, co w znacznym stopniu ułatwia rolnikom corocznie ich składanie. Apli-

Dzięki niemu rolnicy mogą szybko i wygodnie dokonywać przez internet zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących posiadanych przez siebie zwierząt gospodarskich.

Kolejnym innowacyjnym projektem jest przygotowywana przez ARiMR aplikacja mobilna na smartfony, będąca platformą do wzajemnych kontaktów Agencji i rolników. Za pomocą tego narzędzia rolnik będzie mógł przesłać do ARiMR wymagane przez nią fotografie dokumentów lub zdjęcia swoich gruntów i upraw potrzebne np. do weryfikacji wniosku o dopłaty obszarowe. Zbędne staną się papierowe pisma, wezwania, jak i odpowiedzi na nie lub osobiste stawianie się w urzędzie. Skróci się zatem czas obiegu korespondencji, zmniejszy się także liczba kontroli na miejscu przepro-

Czas na patriotyzm konsumencki!

Postępująca epidemia wirusa SARS CoV-2 odcisnęło piętno na gospodarce. Dlatego z początkiem kwietnia Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa rozpoczęło kolejną edycję ogólnopolskiej kampanii informacyjnej „Kupuj świadomie – PRODUKT POLSKI”. *Celem akcji jest zwiększenie wiedzy Polaków na temat świadomych decyzji zakupowych, szczególnie w tak trudnym czasie, jak pandemia koronawirusa – pisze w liście inauguracyjnym kampanię Jan Krzysztof Ardanowski, minister rolnictwa i rozwoju wsi.*

Trudno jest w tym momencie oszacować, jakie straty dla gospodarki przyniesie kilkutygodniowa izolacja społeczeństwa w domach. Ekonomisci wieszczą wielką recesję i znaczny wzrost bezrobocia. Rząd premiera Mateusza Morawieckiego przygotował „tarczę antykrzysową”, czyli pakiet rozwiązań mających złagodzić skutki gospodarcze spowodowane epidemią. Warto podkreślić, że dzięki inicjatywie resortu rolnictwa, popartej przez prezydenta RP Andrzeja Dudę, rolnicy zostali potraktowani w ustawie na takich samych zasadach jak przedsiębiorcy.

Korzystny wpływ na polską gospodarkę z całą pewnością może mieć zmiana postaw konsumenckich. Kupowanie produktów wytworzonych w kraju z polskich surowców przynosi korzyści, z których – dokonując wyboru na półce sklepowej – często nie zdajemy sobie sprawy. Według analizy Grant Thornton aż 79 gr z każdej wydanej złotówki zostaje w Polsce, jeżeli kupimy produkt rodzimej firmy wyprodukowany w kraju. Analogicznie, jeśli kupimy produkt firmy zagranicznej wyprodukowany w innym kraju, z każdej złotówki w Polsce zostanie tylko 25 gr.

Liczyb mówią same za siebie. Jeśli chcemy uratować miejsca pracy dla nas i dla naszych bliskich, jeśli zależy nam na wspieraniu budżetów lokalnych, jeśli chcemy, by efekt koronawirusa nie obniżył radykalnie naszego dotychczasowego poziomu życia i rozwoju, musimy przestawić swoje postawy konsumenckie na tory patriotyzmu gospodarczego. W ostatnich latach, dzięki polityce rządu, który wdrożył liczne programy społeczne, wzrósł popyt wewnętrzny, więc w naszym wspólnym interesie jest, by udział polskich produktów był w nim jak największy. Mówią o tym także nasi zachodni partnerzy, którzy w dobie kryzysu za priorytet uznają wspieranie swoich gospodarek. Minister gospodarki i finansów w rządzie Francji Bruno Le Maire wezwał wszystkich obywateli do narodowej solidarności i patriotyzmu gospodarczego mającego wesprzeć lokalnych producentów w czasie kryzysu.

Czym jest patriotyzm gospodarczy? Pod tym pojęciem kryją się działania, których głównym celem jest wspieranie gospodarki danego państwa przez sektor publiczny i prywatny. Wsparcie administracji publicznej powinno mieć pozytywny

wpływ na rozwój rodzimej przedsiębiorczości na rynku krajowym i na rynkach międzynarodowych. Takie działania prowadzi Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Niezmiernie ważną rolę w rozwoju gospodarek krajowych stanowi patriotyzm konsumencki, który znajduje odzwierciedlenie w postawach zakupowych konsumentów. Nabywanie rodzimych towarów przekłada się m.in. na: utrzymanie i tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie wpływów podatkowych do budżetu krajowego i budżetów lokalnych, rozwój rodzimych przedsiębiorstw czy pozyskiwanie środków na inwestycje. Tymi właśnie czynnikami kierują się w swoich apelach o zwiększenie świadomości konsumenckiej politycy we Francji, w USA czy Niemczech. W Polsce także prowadzimy działania mające na celu promocję patriotyzmu konsumenckiego. Aby łatwiej identyfikować produkty wytworzone z polskich surowców, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowało zasady stosowania w znakowaniu żywności informacji PRODUKT POLSKI. 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w której określono jednolite kryteria dotyczące dobrowolnego umieszczania na etykietach, opakowaniach lub na półkach sklepowych informacji PRODUKT POLSKI.

Dziś, w tym szczególnie trudnym czasie, chcemy przypomnieć, że polska żywność jest przede wszystkim smaczna, zdrowa, bezpieczna i dobrej jakości, a jej zakup przynosi korzyści, o których była

mowa powyżej. – Wspólnie edukujemy społeczeństwo w zakresie konsekwencji dla gospodarki podejmowanych decyzji zakupowych. Z punktu widzenia przyszłości polskiego rolnictwa oraz gospodarki to priorytet i nasz wspólny cel, społeczny obowiązek – pisze w apelu o wsparcie kampanii informacyjnej

minister Ardanowski. Odpowiedzmy na apel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i włączmy się w akcję informacyjną prowadzoną przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, szczególnie w mediach społecznościowych, tak by idea patriotyzmu konsumenckiego miała jak najszerzy zasięg, a przede wszyst-

kim, by zaistniała w świadomości społecznej i zmieniała postawy konsumenckie Polaków.

Marcin Wroński
Zastępca Dyrektora Generalnego KOWR
☎ 22 376 71 76

Zdjęcia: fotolia

Czy wiesz, że...

- Już w 2016 r. sześciu na dziesięciu respondentów wskazało polskość marki jako zachętę do skorzystania z oferty, natomiast w 2017 r. około 73% Polaków stwierdziło, że wystarczającą zachętą do zakupu danego produktu stanowi dla nich to, że pochodzi on właśnie z Polski.
- Według sondażu Centrum Badania Opinii Społecznej z listopada 2017 r. polskie pochodzenie produktu jako kryterium wyboru wskazała niemal połowa Polaków (46%). Fakt, że produkt codziennego użytku miał polskie pochodzenie, był trzecim co do ważności (po cenie i jakości) czynnikiem decyzyjnym konsumentów.
- Gdyby Polacy zmienili swoje przyzwyczajenia i nabywali przynajmniej o 1% więcej produktów polskich, w krajowej gospodarce pozostałoby ponad 6,6 mld złotych rocznie!

KRUS w czasie walki z koronawirusem

W związku z pandemią koronawirusa Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przystosowała swoje działania do zaistniałej sytuacji. Ograniczono do minimum bezpośredni kontakt pracowników KRUS z interesantami, intensyfikując jednocześnie kontakty telefoniczne i możliwości internetowe. W razie konieczności bezpośredniego przekazania dokumentów zainstalowano w placówkach KRUS specjalne wrzutnie, za pomocą których można te dokumenty bezpiecznie przekazywać.

Kasa uruchomiła także specjalną infolinię – dzwoniąc pod numer 22 290 35 06 rolnicy mogą uzyskać informacje na temat zasiłku opiekuńczego, który spotkał się z wielkim zainteresowaniem ubezpieczonych w KRUS. Bieżące informacje są też zamieszczane na stronie internetowej (www.krus.gov.pl).

Zapotrzebowanie na informację jest ogromne w związku z zarządzeniami dotyczącymi tak istotnych spraw jak: zasiłek opiekuńczy, zwolnienie z opłacania składek czy przedłużenia terminu wypłacania świadczeń osobom, którym termin ich wypłacalności upłynął w czasie trwania stanu epidemii.

■ Zasiłek opiekuńczy

31 marca 2020 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568).

Na podstawie art. 1 pkt 4 ww. ustawy zostało umożliwione osobom objętym ubezpieczeniem społecznym rolników uzyskanie prawa do zasiłku opiekuńczego. Do przyznawania i wypłaty zasiłku opiekuńczego, stosuje się przepisy ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645 ze zm.).

Osoby objęte ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w KRUS zostały zwolnione z opłacania składek na to ubezpieczenie za drugi kwartał 2020 r.

Szczegółowe informacje o tym, komu ten zasiłek opiekuńczy przysługuje znajdują się na stronie internetowej KRUS (<https://www.krus.gov.pl/zadania-krus/swiadczenia/zasilek-opiekunczy/>). Ze strony można także pobrać wniosek o ten zasiłek.

■ Zwolnienie z opłacania składek

Osoby objęte ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w KRUS zostały zwolnione z opłacania składek na to ubezpieczenie za drugi kwartał 2020 r. Składki te zostaną opłacone przez budżet państwa za po-

średnictwem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za drugi kwartał 2020 r. dotyczy rolników i domowników podlegających ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, w tym podlegających temu ubezpieczeniu na wniosek i tych za których składka ta jest należna w podwójnej wysokości w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodar-

czej lub z tytułu współpracy przy prowadzeniu tej działalności.

Zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za drugi kwartał 2020 r. jest ustawowe, oznacza to, że przysługuje ono bez konieczności składania wniosków w tej sprawie.

Nowo wprowadzone przepisy nie przewidują zwolnienia z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie:

- wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie,
- zdrowotne (o ile rolnik jest zobowiązany do ich opłacania).

Podstawą prawną jest ustawa z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568).

■ Przedłużenie wypłat rent rolniczych i innych świadczeń

W związku z zawieszeniem działalności orzeczniczej i rehabilitacyjnej przedłużono też wypłaty rent rolniczych i innych świadczeń o trzy miesiące. Dotyczy to rent rolniczych z tytułu:

- niezdolności do pracy,
 - rent rodzinnych, uzależnionych od całkowitej niezdolności do pracy,
 - dodatków pielęgnacyjnych,
 - świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- jeżeli termin ważności orzeczeń, na podstawie których przyznano prawo do ww. świadczeń, upłynął w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu albo przed dniem wejścia w życie ustawy

Od 15 marca 2020 r. do odwołania Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wstrzymała wyjazdy do Centrów Rehabilitacji Rolników KRUS. Skierowania będzie można zrealizować w późniejszym terminie

zmieniającej pod warunkiem, że:

- wniosek o ustalenie prawa do świadczenia na dalszy okres został złożony przed upływem terminu ważności orzeczenia,
- nowe orzeczenie w sprawie nie zostało wydane.

Jeżeli w sprawie wydane zostało orzeczenie przez lekarza rzeczoznawcę Kasy, od którego wniesiono odwołanie lub zgłoszono zarzut wadliwości, to ważność poprzedniego orzeczenia nie zostanie przedłużona, a wypłata świadczenia nie zostanie podjęta do czasu wydania orze-

czenia przez komisję lekarską Kasy.

Od 15 marca 2020 r. do odwołania Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wstrzymała czasowo wyjazdy do Centrów Rehabilitacji Rolników KRUS. Skierowania będzie można zrealizować w późniejszym terminie. Mimo ograniczeń i wszelkich utrudnień Kasa wypełnia swoje zadania ustawowe.

Biuro Komunikacji
i Współpracy Międzynarodowej KRUS
☎ 22 592 66 42

Zdjęcia: fotolia, Africa Studio, Stock.adobe.com

Biuletyn informacyjny nr 4-5/2020 (224). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Dorota Białczak, Joanna Czapla, Nina Dobrzyńska, Joanna Gierulska, Monika Grązka, Waldemar Guba, Robert Jakubik, Agnieszka Kłódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Adam Kraina, Piotr Łysoń, Paweł Mucha, Michał Rzytki, Magdalena Ząsepa.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I-IV str. okładki oraz na str. 1-19:** archiwum MRiRW, Fotolia, ©Pantherstock / Photogenica, Ekaterina Petrukhan, Stock.adobe.com, Yakobczuk Olena, Stock.adobe.com, Tatty, Stock.adobe.com, Anna Demidowa, Stock.adobe.com, Aleksander132, Stock.adobe.com, Industrieblick, Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 12 maja 2020 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.

Nie wypalaj traw!

**Grożą za to kary
i cofnięcie dopłat bezpośrednich**

ROLNIKU! MASZ SPRAWĘ?

✓ **ZADZWOŃ LUB WYŚLIJ MAIL**

Zminimalizuj możliwość zarażenia się
koronawirusem, załatwiaj sprawy zdalnie.

Informacje jak to zrobić znajdziesz na stronach:

ARiMR

www.arimr.gov.pl

KOWR

www.kowr.gov.pl

KRUS

www.krus.gov.pl

**GŁÓWNY INSPEKTORAT
WETERYNARII**

www.wetgiw.gov.pl

**INSPEKCJA JAKOŚCI
HANDLOWEJ
ARTYKUŁÓW
ROLNO-SPOŻYWCZYCH**

www.ijhars.gov.pl

**PAŃSTWOWA
INSPEKCJA
OCHRONY ROŚLIN**

www.piorin.gov.pl

**CENTRUM DORADZTWA
ROLNICZEGO W
BRWINOWIE**

www.cdr.gov.pl

#ZOSTAJEWDOMU

GOV.PL/ROLNICTWO